

GAZETA

WIECZORNA

wychodzi dwa razy dziennie: o godzinie 6-tej rano („Gazeta Poranna”) i o godzinie 2 popołudniu.

Ceny prenumeraty: Abonament miesięczny we Lwowie za oba wydania gazety 2 korony. Za codzienną dwukrotną dostawę do domu dopłaca się 60 halerzy.	Z przesyłką pocztową w kraju i monarchii: miesięcznie . 2 K 50 h. z dwukrotną 3 K — h. kwartalnie . 7 . 50 . wysyłką . . . 9 . — . rocznie . . 30 . — . pocztową . 36 . — . W Niemczech miesięcznie . . . . . 4 K — h. W innych państwach Zw. p. miesięcznie 5 . — .	Ceny ogłoszeń: Za wiersz jednoszpaltowy pięcioletni lub jego miejsce 24 hal. Nadesłane za wiersz pięcioletni lub jego miejsce 80 hal. Po kronice wiersz 2 kor. Nekrologia za wiersz pięcioletni 60 hal. — Drobne ogłoszenia po 6 hal. za wyraz, wyrazy trzema członkami liczą się podwójnie. Numer pojedynczy we Lwowie 4 hal., na prowincyi 8 hal.
--	--	--

Nr. 970.

Lwów, sobota dnia 2. listopada 1912.

Rok II.

Czas odnowić przedpłatę na listopad.

Lwów, 2. listopada.

Kalendarzyk:
Dziś 2 listopada (sobota) rz. kat.: Dzień zaduszny — Gr. kat. Artemija.
Wschód słońca o g. 6:16 r., zachód słońca o g. 4.01 po południu.

Dziś:

Odczyty: Prof. Skoczylas mówi: „O człowieku wewnętrznym” w Domu akademickim przy ulicy Senatorskiej o godz. 6 w.

W niedzielę:

Odczyty: Odczyt prof. Majerskiego „Polska pod względem narodo-ekonomicznym” w sali szkoły im. Piarowicza.

Uroczystości: Foświęcenie Domu akademickiego im. A. Potockiego o g. 11.

W IMIĘ ŚWIADOMOŚCI NARODOWEJ.

Lwów, 2 listopada.

4 Chroniczni pesymiści, co to stale pomstują: jesteście narodem nieświadomym, żyjącym z dnia na dzień, tracącym coraz bardziej orientację szerszą i głębszą — ponieśli w ostatnich dniach klęskę.

Pachciarze myśli narodowej, co to stale wykazują: naród traci horyzont szeroki, czarno-zółcieje, zatracą ideały, idzie na pasku cudzych inspiracji — doznali w ostatnich tygodniach szeregu niepowodzeń.

Burczymuchy, którzy zdawkowy frazes o „l'improductivité slave” koniecznie przenieść chcą w sferę ideologii narodu polskiego — cofać się muszą po ostatnich zdarzeniach w najciemniejsze kąty.

Bo oto myśl narodowa polska rozbłysła ostatnio w całej pełni, poczucie świadomości narodowej przejawiało się z całą mocą.

Jest to fakt, z którego naród powinien być dumny. Zadaje on klam tym, którzy stale utrzymywali, że wiekowa niewola tak dalece przegryzła tkanki, wiodące do sanktuariów zbiorowej duszy narodu, iż zatraciła się pewność, gdzie tej duszy szukać...

Ostatnie tygodnie wykazały, że tak nie jest. Bez wahnień, bez trudności odnalazła myśl narodowa swe sanktuaria i ustawiła się koło nich gdyby strażnik niezłomny.

Stało się to oczywiście pod wpływem całego szeregu bodźców zewnętrznych. Wrzenie na Bałkanie, wojna pięciu narodów, promienianie tych zająć na kontynent, możliwość prze-

wrotów w Europie, gorączka chwili — wszystko to musiało silnie na duszę narodu podziałać.

I byłoby zaprawdę źle, gdyby to wszystko nie było podziało! Byłoby fatalnym objawem, gdyby mimo wszystkie zajścia w Europie dusza narodu polskiego pozostała apatyczną, bierną, wyczekującą zmiłowania boskiego.

Owszem! Fakt, że drgnęła, że się rozkołysała — świadczy, że zaprawdę daleko jej od tej martwoty, o jaką posądzają ją nasze rządy, nalogowo mrozące wszelki podryg temperamentu narodowego, zwyczajowo jadem pesymizmu zatruwające wszystko.

Lecz nie na tym tylko polega ta olbrzymia korzyść, którą uświadomienie narodowe odniosło z dziejów ostatnich tygodni.

Baczny obserwator nastrojów, które obecnie władają społeczeństwem, a przez wszystkie niemal organy publicystyczne przedostają się na zewnątrz, łatwo skonstatuje, że właściwie cały naród stanął na jednej i tej samej platformie politycznej.

Są oczywiście różnice zewnętrzne, są różne stanowiska taktyczne, jest silniejsze lub słabsze zakentowanie pewnych orientacji. Lecz w gruncie rzeczy myśl polityczna, która czai się na dnie wszelkich orientacji, jest ta sama. Duch, z którego się wywodzą wszystkie obecne wskazania, jest jeden. Synteza wszystkich dróg, jakie poszczególne odłamy, partie, grupy społeczeństwa uważają za wiodące do celu, jest jedna.

Naczelne wskazania narodowe wysnuć się dają z wszystkich prób uświadomienia, jakie czytaliśmy ostatnio i to bez względu na to, że w najrozmaitszych miejscach brzmiały rozmaicie, bez względu na to, że wyrażały się z mniejszą lub większą wyrazistością.

Brzmia one:

Organizacja i konsolidacja całego społeczeństwa jest kategorią imperatywem naszej działalności politycznej w chwili obecnej.

Nie wolno społeczeństwu dać się uwieść do lekkomyślnych kroków, któreby na szwank narażyły te dobra, które w mozołach kilku generacji zdobyliśmy. Nie wolno społeczeństwu nie dbać o siebie w ewentualnej zawierusze światowej, a dbać tylko o drugich.

Nie wolno jednak też społeczeństwu zaniedbać przygotowań na ewentualne wielkie chwile, przygotowań do własnej akcji. W każdym razie wszystko, co naród czyni, musi być zdziałane pod egidą odpowiedzialnych czynników, opartych o kooperację całego społeczeństwa i wszystkich jego prądów, musi być celową robotą, mógącą zapewnić realne wyniki i o ile to tylko możliwe, gwarantującą, że w ślad za działaniem pójdą i skutki.

Gdy się stanie na tym wyższym stanowisku, w tym punkcie węzłowym, w którym ogniskują

się wszystkie rozbieżności partyjne i taktyczne — wówczas w całym szeregu publicystycznych wynurzeń, które ostatnio się pojawiły, widzi się raczej to, co mają wspólnego, niż to, co je dzieli. Gdyż bezsprzecznie wspólne te ogniwa dają się wykazać!

To zaś, co prasę naszą, od „Naprzodu” po „Czas”, od „Wieku Nowego” po „Słowo Polskie”, dzieli, co jej daje zacięcie polemiczne — to nie jest istotną częścią obecnego problemu.

Weźmy np. sprawę, która w ostatnich dniach najbardziej pobudziła publicystykę naszą do polemiki i wywołała rozmaite sądy. Chodziło o stosunek naszej reprezentacji parlamentarnej w Wiedniu do społeczeństwa. Asumpt do rozważań dała rezolucja Koła w sprawie położenia międzynarodowego i stanowiska naszego narodu.

Nie wdając się obecnie wcale w rozważanie kwestyi, czy rezolucja Koła trafnie sytuację uchwyciła i określiła, czy ostrzeżenia, jakie wypowiedziała, adresowane były w całości pod dobrym adresem, czy ton, w jaki uderzyła, był odpowiedni — pomijając na razie zupełnie merytoryczną część rezolucyi, chcemy tylko ocenić wrażenie, jakie wywołała w organach naszej opinii publicznej.

Nad czem rozwodzili się krytycy rezolucyi?

Nie tyle nad tem, co zawierała, ile raczej nad samem uprawnieniem Koła do wypowiedziania się w kwestjach ogólnych i zasadniczych, nad prawem Koła co do dawania społeczeństwu rad i wskazówek.

Prawo to w pewnych organach ostrożnie próbowano kwestyonować, w innych znowu kategorię negować.

Koło polskie — oto tenor tych wywodów — wysłane zostało przez społeczeństwo do Wiednia, aby tam pilnowało interesów kraju i narodu, pilnowało „kawałków” po ministerstwach — a nie po to, aby się wtrącało do spraw ogólnonarodowych.

Nic bardziej fałszywego nad ten pogląd!

Koło polskie jest nie tylko mandataryszem społeczeństwa wobec władz centralnych w państwie, ale również i jedynym odpowiedzialnym organem społeczeństwa naszego dla spraw polityki krajowej, polityki zagranicznej.

W chwilach przełomowych organ ten winien dążyć do kooperacji z innymi parlamentarnymi reprezentacjami polskiego narodu, nie należącymi do Koła.

Bez kwestyi: pewnym odłomom obecna reprezentacja parlamentarna może się nie podobać.

Ale na to jest jeden tylko sposób: przy najbliższej sposobności wybrać inną, zmienić jej skład, usunąć z niej te żywy, które społeczeństwo uważa za złe.

Nie jest natomiast odpowiednim sposobem w przełomowych chwilach spychać naszą reprezentację parlamentarną do rzędu pośredników po ministerstwach.

Z tem łączy się inna sprawa.

Wszystkie, dosłownie wszystkie nasze organy prasowe, które z racji wydarzeń między-

rodowych zastanawiały się ostatnio nad sprawą polską z najogólniejszego stanowiska — zgodne były w tem, że nad całym kompleksem spraw, wysuwających się obecnie przed front, czuwać musi pewne ciało zbiorowe, pewna organizacja, któraby z jednej strony pozostawała w ciągłej styczności z całym społeczeństwem, z drugiej strony na zewnątrz z całą odpowiedzialnością wystąpić mogła jako wykładnik ducha i życzeń narodu.

Zapytajmy: czy jest w narodzie inna organizacja prócz naszej legalnej reprezentacji parlamentarnej, któraby dawała rękojmię lepsze, że głos jej dotrze do tych sfer, które w najważniejszych sprawach państwowych decydują? Czy jest inne forum, na którym możnaby poruszać sprawy, cały ogół obchodzące? Czy można na prędce sklecić inne ciało zbiorowe, któreby miało tak wyrobione stosunki i taki wpływ przez swą delegację na tok spraw zagranicznych i tylu mężów zaufania na rozmaitych pierwszych w państwie posterunkach?

O tem nawet najgorętsi orędownicy idei organizacyjnej w narodzie nie marzą.

Naród w ciągu ery konstytucyjnej wytworzył sobie szereg organizacji, służących specjalnym celom. Mamy szeroką sieć organizacyjną, obejmującą sprawy wychowania fizycznego, sprawy oświatowe, sprawy ekonomiczne.

Nie mamy jednak prócz Koła polskiego żadnej innej organizacji, któraby miała tak szeroki zakres działania i taką na zewnątrz powagę i takie na arenie dyplomatycznej znaczenie.

I dlatego też nie nawołując wcale do bezkrytyczności wobec każdorazowego stanowiska Koła polskiego, nie upatrując w niem wcale nletykalnego „tabu”, — musimy jednakowoż społeczeństwu przypomnieć jedną z naczelnych zasad naszego udziału w parlamentarzystwie państwa:

Nie można żądać od Koła, aby było odpowiedzialne za wszystkie objawy życia społecznego i narodowego, (a do tej odpowiedzialności wszak wciąż się je powołuje) nie dając mu równocześnie prawa wskazywania dróg sobie i społeczeństwu.

Głosy prasy o mowie prezesa Koła.

Wiedeń, 1. listopada.

(c) Wszystkie prawie dzienniki wiedeńskie zajmują się wczorajszą mową dra Lea, zaznaczając, że jest ona ważną manifestacją polityczną. „N. Wr. Tagblatt” pisze: „Dr. Leo przedstawił jasno stanowisko, jakie Koło polskie zajmuje wobec polityki wewnętrznej i zagranicznej. Naturalnem jest, że omówienie sytuacji zagranicznej zajęło najwięcej miejsca. Mowa jego była zarazem autentycznym komentarzem ostatniej rezolucji Koła polskiego, komentarzem jasnym i precyzyjnym. Z niezostawiającą nic do życzenia dokładnością skonstatował dr. Leo, że rezolucja niema z pewnością na celu nowej orientacji naszej polityki wobec Niemiec i Rosyi. Co do polityki wewnętrznej wyraził dr. Leo gotowość Polaków zawarcia z Rusinami możliwej ugody i wy-

stąpił energicznie za utworzeniem w Izbie większości pracy”.

„Reichspost” określa znaczenie mowy dra Lea temi słowy: „Mowa dra Leo była bardzo ważna i nie pozostawiała co do szczerości nic do życzenia. Suche skonstatowanie „martwego punktu”, w którym parlament ciągle jeszcze się znajduje, uwaga o „niejasnej wewnętrzno-politycznej sytuacji” są prawie czarno malowane i stanowią poważne ostrzeżenie pod adresem stronnictwa. Prezes Koła polskiego wezwał stronnictwa, wobec wielu nierozwiązanych kwestyi, do utworzenia parlamentarnej większości, celem przeprowadzenia programu pracy prezydenta ministrów. Na ten program pracy mówca imieniem Koła się zgodził, jakkolwiek niema w nim niestety wymienionego przedłożenia o kolejach lokalnych. Utworzenie parlamentarnej większości jest dawnym żądaniem Koła polskiego jeszcze z czasów dra Głabińskiego i dra Bilińskiego; tym razem dał prezes Koła bliższe określenie tego wyrażenia i oświadczył, że nie należy przez to rozumieć parlamentarystyzy gabinetu. Sposób jest czemś ubocznym, najważniejszym jest cel, mianowicie zdolność Izby do pracy. Takie sformułowanie tego pojęcia usunie niejedno nieporozumienie między stronnictwami. Wobec Rusinów uderzył dr. Leo w ton pokojowy i apelował do nich, kładąc nacisk na propagandę wielkorosyjską i schyzmatyczną, aby połączyli się przeciw wspólnemu niebezpieczeństwu. Mowa dra Lea była w każdym razie jednym z najdoskonalszych aktów parlamentarnej racyi stanu od długiego czasu”.

„Neue Freie Presse” w ten sposób określa znaczenie mowy prezesa Koła: „Wywody dra Lea zawierały, jak zresztą wszystkie mowy prezesów Koła polskiego od wielu lat, życzenie stworzenia zorganizowanej większości parlamentarnej”. Nie chodzi — tłumaczy „Presse” — tyle o stworzenie rządu parlamentarnego, ile raczej o silną większość w parlamencie, któraby popierała rząd. Fakt, że dr. Leo nie kładł nacisku na parlamentarystyzy rządu, uważa „Presse” za wynik obserwacji, jakie poczynił dr. Leo jako przywódca tak silnego stronnictwa, a które go pouczyły, że w obecnych stosunkach rząd koalicyjny nie mógłby przeżyć ani jednego poważniejszego dnia parlamentarnego.

NOWINY Z SOFII.

(Od naszego specjalnego sprawozdawcy).
(Korespondencya własna „Gazety Wieczornej”).
Sofia, 25. października.

Oto przedewszystkiem kilka szczegółów o miejscowościach, oswobodzonych przez armię bułgarską:

Losengrad, po turecku Kirkkilisse (co dosłownie przetłumaczone oznacza „czterdzieści kościołów”) leży w wilajecie adryanopolskim, o 53 kilometrów na wschód od Adrianopola, u stóp gór Strandża. Jest to miasto dość duże i malowniczo położone, liczy bowiem 22 do 23 tysięcy ludności, przeważnie Bułgarów, po których idą Grecy, Turcy, Ormianie i żydzi. Miasto rozkłada się amfiteatralnie na dwóch pagórkach i w dzielącej je dolinie. Ulice jego wąskie po wschodniemu mają domy drewniane. Kościołów tutaj

jest wcale nie czterdzieści, ale tylko kilka, licząc już w to i tureckie meczety, a ich wieże i minarety dodają malowniczości miastu. W ich liczbie są trzy cerkwie bułgarskie.

Kirkkilisse produkuje wiele wina, wódki, masła i sera.

Największą jednak osobliwością tego miasta były jego fortyfikacje, wzniesione w ostatnich latach przez niemieckich wojskowych inżynierów, tak, że Golz-basza, który jest, jak wiadomo niemieckim generałem, pozostającym w służbie tureckiej w randze marszałka polnego, zapewniał, że Kirk-Kilisse może się Bułgarom opierać co najmniej przez trzy miesiące. To tłumaczy dlaczego po zdobyciu znalezione tu tak wielkie zapasy żywności: przygotowywano się widocznie do długiego oblężenia, a tymczasem Kirkkilisse padło po trzydniowym jego bombardowaniu! Dodać jeszcze należy, że miasto Losengrad zdobył w r. 1436 sułtan Murad II.

W okolicy Losengradu, gdzie się wiele wina uprawia, znajduje się Ma ko Tirnowo, miasto czyste bułgarskie, liczące 1000 domów i Malko Samokowo, znane dzięki swoim kopalniom żelaza.

Pomimo tak walnych i łatwych dotychczasowych zwycięstw, rząd bułgarski nie dał się unieść zarozumiałości i lekkomyślności i powołał pod broń popisowych roku przyszłego.

Co do Turków, to sięgają jeszcze głębiej w ludność, aby zyskać wzmocnienie swej armii i jak donoszą z miasta Prilep w Macedonii, biorą do wojska wszystkich Turków pomiędzy 17 a 70 rokiem życia, zaś chrześcijan pomiędzy 19 a 36. To też po wszystkich miastach i wsiach panuje płacz powszechny rodzin, pozbawionych ojców, braci, synów, a nawet dziadków. Kto zaś nie chce się natychmiast stawić, tego zabijają się na miejscu, bez żadnego sądu. Tak pościąganych rekrutów munduruje się natychmiast i wysyła Bóg wie dokąd. Turcy też wyduszają pieniądze od chrześcijan, ściągając po 100, 200, a nawet po 1000 funtów, czyli po 2500 do 25.000 koron. Co się tyczy stosunku chrześcijan do Muzułmanów w armii tureckiej, to jest on, jak 30 do 100.

Rząd bułgarski radzi sobie z trudnościami ekonomicznymi, które wywołać musi każda wojna, w inny sposób. Trochę na ten temat już w poprzednich listach pisałem, tutaj więc w formie dalszego ciągu dodam, że Bank rolniczy zawarł układ z właścicielami młynów w Sofii, że nie będą sprzedawać mąki drożej, niż po 22 fr. trzecia jakość, a 21 fr. czwarta, za worek, zawierający 74 kilo, przyczem kupujący otrzymuje worek za darmo. Chleb w Sofii sprzedaje się po 30 centimów (niespełna 30 hal.) za kilogram.

Rada ministeryalna pozwoliła „Czerwonemu Krzyżowi” na zaciągnięcie pożyczki loteryjnej w kwocie 2 milionów, po 20 franków los. Przeprowadzenie i gwarantowanie tej pożyczki zlecono Bankowi Narodowemu i Bankowi rolniczemu.

Zajmujący rozkaz wydał komendant miasta Dżumaja w Macedonii. Rozkaz ten opiewa: 1) W Górnej Dżumaja ustanawia się prowizoryczny rząd bułgarski. 2) Osobom cywilnym nie wolno chodzić uzbrojonym po ulicy. 3) Wszystkie winiarnie mają być zamknięte przed 8-mą wieczorem, czyli po turecku przed godziną drugą. 4) Jeżeliby ktoś niepokoił spokojną ludność turecką, zostanie oddany pod sąd wojenny. 5)

Związek rolników dla zbytu produktów stow. zar. z ogr. por. we Lwowie, ul. Akademicka 12, II. p.

pośredniczy w sprzedaży komiso-
wej zbóż, roślin strączkowych, na-
sion i kartofli.
Adres telegraf. „ZBYT” Lwów. 2099 Telefon Nr. 1293.

RIZABADIE ³¹¹⁰ **tutki z watą FERROL św. Zorza poleca**
Société Abadié w Paryżu.

NESTLÉ **MACZKA**
A DLA DZIECI

Puszki próbne i broszurę lekarską o pielęgnowaniu dzieci wysyła na żądanie darmo i oplatnie firma Nestlé, Wiedeń I., Biberstrasse II.

Od jutra (rozkaz nosi datę 21. października) mają być wszystkie szkoły napowrót otwarte w mieście i po wsiach. 6) Ktoby w mieście lub okolicy wznicił pożar, zostanie rozstrzelany!...

Krótko, zwięźle ale zrozumiale i z pewnością skutecznie!...

NOWE MOCARSTWO.

(#) Bitwa koło Lüle-Burgas stawia Europę w obliczu dziejowego faktu niesłychanej doniosłości, jakiego nie było od lat stu, od wojen napoleońskich, bo nawet wojna niemiecko-francuska i amputacja Francji nie miała tego znaczenia światowego, co wypadki obecne. Trzeba zaś z góry powiedzieć, że nowy stan rzeczy przedstawia się dla interesów Europy i dla pokoju ogólnego korzystnie, o ile mocarstwa potrafią się do niego dostosować, czego się z dotychczasowych wiadomości w całej pełni spodziewać można. Oto bowiem dziś nie ulega wątpliwości, że nadszedł koniec Turcji, bez względu na to, jak długo jeszcze przeciągnęłyby się walki przed Konstantynopolem i jaki byłby ich wynik chwilowy.

Opinia publiczna wprawdzie wypowiedziała już takie zdanie po zwycięstwach sprzymierzonych na innych terenach, ale przypięczeniem faktu jest dopiero bitwa stoczona przez główną armię bułgarską. Przedewszystkiem tamte zwycięstwa były zbyt łatwe, aby mogły mieć nawet przy zgniliznie tureckiej znaczenie rozstrzygające. Armie serbsko-bułgarska, serbska i grecka pędziły przed sobą Turków jak stado baranów, tak, że było aż nadto widoczne, że to są i liczebnie i jakościowo tylko okrucy armii tureckiej, której główna siła czekała pod Adrianopolem na głównego przeciwnika — Bułgary. Z coraz większym napięciem więc czekano na rozprawę w tem mieście, spodziewając się, że będzie to przecież walka dwóch olbrzymów, a zamiast tego otrzymało się widowisko jednego olbrzyma, siedzącego na karku zgrzybiałego starca i bijącego go niemilosierdzie...

Teraz zatem nie ulega wątpliwości, że to już koniec...

A więc na półwyspie Bałkańskim w miejsce spróchniałego państwa tureckiego powstaje nowa formacja, powiedzmy to otwarcie, nowe mocarstwo, silne i zdrowe. Na nazwę mocarstwa zasługiwałaby już nawet sama Bułgaria, ale tembardziej będzie zasługiwał Związek bałkański, choćby nawet luźnie połączony, który mogąc

czepać z Macedonii, Tessalii, Tracji i innych prowincji dotychczasowej Turcji, będzie w stanie postawić co najmniej milion żołnierza i to żołnierza pierwszorzędnej jakości, który posiada wodzów, co wystrychnęli poprostu na dudków najznakomitszych strategików i teoretyków wojskowych pruskich, a który, jak okazał wielką siłę militarną, okaże też z pewnością niemniejszą zdolność państwową i ekonomiczną.

To już samo powinno się stać błogosławieństwem dla pokoju powszechnego i dla życia Europy wogóle. Bo Turcja, która w Europie istniała tylko dzięki niezgodzie mocarstw i sprzecznym ich apetytom na jej terytorya, była wskutek tego źródłem ciągłych zawiści, niedowierzań wzajemnych, niegodnych intryg, które sprowadzały politykę europejską do poziomu nieetycznego szachrajstwa, była ciąglem niebezpieczeństwem wojny i wskutek tego jednym z głównych powodów wzrastającego bezustannie militarizmu. Teraz zaś zaraźliwe ognisko chorobowe w organizmie Europy ma zniknąć i powinno zniknąć, każdy więc zwolennik utrzymania pokoju powinien się tem cieszyć.

Zarzuca się obecnie Europie cyniczną zmianę sympaty, które były zawsze po stronie Turcji, a potem odrazu się przerzuciły na stronę zwycięzców. Zmiana ta może istotnie była cyniczna, ale jest zrozumiała i nawet usprawiedliwiona, bo podstawą jej jest obawa przed zakłóceniem pokoju powszechnego i przed możliwością wielkiej wojny. Niespodziewano się tego, co się stało, przewidywano, że wojna bałkańska stanie się długo ropiącą raną, która mimo woli wciągnie w wir wypadków lekarzy, coby ją operować zechcieli i przy tej operacji mogli się pokłócić. Państwa bałkańskie szybkimi i stanowczymi swymi zwycięstwami dowiodły, że to wszystko jest i niemożliwe i niepotrzebne, one stały się twórcami warunków, które mogą dać podstawy trwałego pokoju i stąd nagła zmiana sympaty na ich korzyść.

Nawet swoją bezwzględnością, nawet swym pewnym rodzajem lekceważeniem interwencji mocarstw sprzymierzeni oddają sprawę pokoju powszechnego usługę. Im bowiem wojska państw bałkańskich dalej się posuną, im bardziej postawią Europę wobec faktu dokonanego, tem mniej interwencja europejska, która wreszcie przyjść musi, będzie miała punktów niezalutwionych, drażliwych, przedstawiających możliwość poróżnienia się pomiędzy mocarstwami.

Nowy stan rzeczy na Bałkanach, o którym już dzisiaj mówić można, wymagał nowej orientacji w polityce mocarstw, która się dokonuje, jeżeli się już nie dokonała. Nie przyszło to mocarstwom łatwo i odrazu, nie udało się bez pewnych tarć i niebezpieczeństw, jak nie przychodzi łatwo człowiekowi, który nagle pozbył się choroby, przywyknąć do tego, że już niema potrzeby zażywania lekarstw i zakładania opatrunków.

Jak powiedzieliśmy były przytem chwile poważnego i istotnego niebezpieczeństwa, obecnie jednak niema ani jednego faktu, ani jednego szczegółu, któryby nie pozwalał spodziewać się, że to niebezpieczeństwo minęło. Skądżeby bowiem to niebezpieczeństwo mogło nadejść? Przedewszystkiem ze strony Austrii i Rosyi. Ale przecież Austria pierwsza oświadczyła, że nie dąży do terytoryalnych nabytków i gotowa się pogodzić z państwami bałkańskimi na innym terenie co owe państwa przyjęły bardzo przychylnie. Rosya, co wynika choćby z wywodów Mienszikowa, niema także ochoty wmięszania się w sprawy bałkańskie, a zresztą między oboma temi państwami miało przyjść do porozumienia. Rumunia bez nadziei poparcia Austrii nie dobędzie miecza z pochwy, co nadto okazuje się bezpotrzebne, skoro Bułgaria gotowa dać jej jakąś „rekompensatę”, a pogłoski mówią nawet o odstąpieniu jej części terytoryum dzisiaj bułgarskiego.

O Albaniję nie mogą się poróżnić Włochy z Austrią, skoro obie strony zgodziły się na jej zneutralizowanie i nietykalność; Anglia może się pozbyć obawy o Konstantynopol i cieśninę Dardaneelską wobec tego, że sprzymierzeni nie mają zamiaru ich w swoim ręku zatrzymać, a Francya, która ma w Turcji umieszczonych swoich kapitałów nie trzyma się miliardów, jak napisał Mienszikow, ale tylko dwa i pół miliarda, jak udowodnił paryski „Temps”, może je sobie zabezpieczyć na Turcji azyatyckiej, a nadto także państwa bałkańskie zapewne w proporcji do zajętych terytoryów nie uchylą się od przyjęcia części długu.

Tak więc i samo powstanie „nowego mocarstwa” na Bałkanach, jak obecne stanowisko względem niego mocarstw europejskich, daje obraz dodatni i w tej chwili wybitnie pokojowy...

Odcinek „Gazety Wieczornej” z d. 2 listopada 1912.

15)

STEFAN ŻEROMSKI

WIERNA RZEKA

POWIEŚĆ.

(Ciąg dalszy).

Chory patrzył na plamy słoneczne i napawał się ich widokiem. Weszła młoda gospodyni. Niosła w ręku miseczkę z jakąś dymiącą potrawą i srebrną łyżkę. Przypatrywała się bardzo uważnie swemu pacjentowi. Spostrzegłszy, że nie śpi, uśmiechnęła się, jak najweselszy szkolny urwis, i wykonała oczyma zabawny znak porozumiewawczy. Kiwnęła mu głową, mówiąc:

— No, widzi pan, noc przeszła, po-tudnie przyszło, a pan nie umarł.

— Naprawdę, nie?

— Ale — no! Przecie pan zaraz będzie kaszę jadł, a to chyba dowód!

— Kaszę? Tę samą, co wczoraj?

— A tę samą.

— O, jak to dobrze!

— A no właśnie i ja sobie tak po-

myślałam. Tembardziej, że my tu ze Szczepanem niczem innym przyjąć pana nie możemy. Więc proszę wybaczyć, bo czem chata bogata — no i tak dalej.. Żeby mieć choć szczyptę mąki, żeby — no, odrobineczkę cukru, mleka... Nic! Kasza i kasza. Toby się przecie i kurom sprzykrzyło, — nie?

— Na razie to nie. Powstańcom się nie przykrzy to nawet, czego już kury dziobać nie chcą. Żeby tylko nie była tak gorąca, jak wczoraj.

— Nie jest wcale gorąca. Mogę ją zresztą łatwo ostudzić, bo dziś tęgi przymrozek. Ale pan może kaszy zupełnie nie lubi?

— Gdzież tam! W partyi, mówię, zawsze kasza, czasem trochę kartofli... Tylko że tamtą poparzyłem sobie wczoraj usta.

— A też z pana obolały cierpiętnik! Wszystko pokrajane, pokłute, naszpikowane, poprzesztrzelane, — jeszcze i wargi sparzone. Tego tylko brakowało...

— Przepraszam panią...

— Niema za co. Przyzwyczajenie

staje się drugą naturą. Co zaś do tej kaszy, to chciałam powiedzieć, że nic nie mamy, tylko ten worek jęczmiennej. I to sekret! Proszę pana, — sekret! Jak to wytropią i odbiorą nam, — no, to głód.

— A gdzież państwo ten worek trzymacie?

— „Państwo”! Nie żadne państwo, tylko Szczepan, ten stary kucharz, co go pan widział. Chowa go w zapolu, w stodo-le. Dziurę w sianie wykopał na kilka łokci głęboką i tam na postronku worek spuszcza co rano, jak o świcie na dzień dla nas dwojga porcyę wybierze.

— Proszę pani, a gdzie ja jestem? Jak się też to miejsce nazywa?

— To pan tego nawet nie wie?

— Nie wiem. Ja tu obcy, pierwszy raz...

— To jest dwór w Niezdołach. Niezdoły, taki majątek jednych państwa, Rudeckich, moich krewnych i opiekunów.

— A pani? Przepraszam, że się tak pytam...

(C. d. n.).

NADSELANIE.

Artykuły i notafki w tym dziale zamieszczone nie pochodzą od Redakcyi.

Instytut dentystyczny Dr. Zygmunta Stabieckiego
przeniesiony z ul. Kopernika 9 na ul. Sienkiewicza 1. 5-
wchód Lindego 1. 2. 3654

Potaniały

żarówki oszczędnościowe
różnych systemów à kor.
1-50

Zużyte

żarówki przyjmuje za 1
sztukę 20 hal. przy zaku-
pnie nowych 3778

Przedsiębiorstwo elektrotechniczne
Stan. Leśniakowski
Lwów, Chorążczyzny 1. 10. Telefon 1402.

Dr. Greliński

ordynuje w chorobach dróg moczowych od 3—5 popoł.
3856 ul. Fredry 7, 1 p. Telefon 978.

Galicyjski Bank Ludowy

dla rolnictwa i handlu we Lwowie

zawiadamia, że podwyższył oprocentowanie wkładek
na książeczki-wkładowe 3880

na 4 ³/₄ %

zaś w rachunku bieżącym

na 5 %

W Drohobyczu przy ul. Garbarskiej
od listopada rozpoczyna praktykę lekarską

Dr. Antoni HORAK

były sekundaryusz szpitala Wilhelminy w Wiedniu, sekun-
daryusz zakładu położniczo-ginekologicznego w Bernie

ordynuje codziennie od 2—3 po poł.

W chorobach kobiecych we wtorki i czwartki
od 3—4 po południu. 3885

Okulistka dr. Brillowa

ord. od 3—5 plac Akademicki 1. 4. 3898

Dentysta dr. L. Katzner

Lwów, ul. Karola Ludwika 35. (Pasaż Fellerów)
wyjmuje zęby bez bólu przy pomocy specjalnego środka
znieczulającego, nieszkodliwego. Wykonuje plomby, korony,
mostki, zęby w kauczuku, złocie i bez podniebienia. 3895
Nr. telef. 2169/VIII.

DENTYSTKA

Dr. Franciszka Raff-Rothfeldowa

ord. od 9—1 i od 3—6 Lwów, ul. Pańska 3.

Specjalista chorób skórnych i wenerycznych

Dr. N. GOLDSTEIN

po dokładnych specjalnych kursach na klinikach w Wie-
dniu, Berlinie i Frankfurcie ordynuje dla kobiet od 10 do
3894 12, dla mężczyzn od 2 do 5.

przy ul. Rejtana 1. 4 (róg ul. Jagiellońskiej).

Przegląd prasy.

Wobec wywłaszczenia“ zwię się
czwartkowy artykuł wstępny „Słowa Polskiego“,
a powinien się zwać zupełnie inaczej. Bo dla
„Słowa“ walka naszych braci w zaborze pruskim
— jak każda zresztą okoliczność — jest sposo-
bnością zmieszania z błotem wszystkich tych,
którzy wrogo się odnoszą do... narodowej de-
mokracyi.

Nie mamy obecnie miejsca szerzej się roz-
wodzić nad tem dziwnem stanowiskiem i wyka-
zywać, gdzie się u „Słowa“ kończy troska o wy-
właszczeniach w Poznańskim, a poczyna chęć
wywłaszczenia politycznego działaczy, nie przy-
sięgających na katechizm polityczny „Słowa“.

Na jedno tylko musimy zwrócić uwagę.
Tem bardziej, że nie *res nostra agitur*.

Oto „Słowo“, polemizując ze stanowiskiem,
jakie poseł Daszyński zajął w swej ostatniej mo-
wie parlamentarnej, pozwoliło sobie na takie po-
wiedzenie:

„P. Daszyński jest w tej chwili agentem
pruskim. To dziś nie może już ulegać wątpli-
wości.

Pytanie tylko na czyj on pracuje rachunek.
Że dla Prus — to wiemy. Ale czy mu zlecenie
to dały wprost Prusy? Może nie... choć po tem
co powiedział, niema nic już nieprawdopodo-
bnego...“

Nikt nas nie posądzi o identyfikowanie się
ze stanowiskiem p. Daszyńskiego. I my sądzymy,
że p. Daszyński grubo przeholował w parlamen-
cie, wypowiadając zdanie, że Koło polskie nie
potrzebuje ujmować się za naszymi braćmi w
Poznańskim, gdyż żyjąc w państwie parlamen-
tarne, mają oni możność walczenia o swe
prawa. My tego poglądu p. Daszyńskiego nie po-
dzielamy. Choćby już dlatego, że od roku 1908
do obecnej chwili wykonaniu ustawy o wywła-
szczeniu przeszkodził właśnie skutecznie kilka-
krotny nacisk Koła polskiego i innych naszych
czynników w Wiedniu.

Ale — z tego krytycznego stanowiska wo-
bec twierdzeń p. Daszyńskiego nie wynika wcale
uprawnienie do robienia go... agentem pruskim.
Est modus in rebus.

**Drugie wielkie zwycięstwo
Bułgarów.**

(Fachowy pogląd naszego wojskowego referenta.)

(k) Po upadku Kirkkilisse Abdullah basza
został złożony z dowództwa nad główną armią
turecką.

Stary, doświadczony Nazim basza, minister
wojny i generalissimus wszystkich tureckich sił
zbrojnych objął sam kierownictwo operacyi na
trackim teatrze wojny. I jemu jednak szczęście
nie posłużyło mimo szumnych telegramów, zwi-
astujących zwycięstwo, mimo modlitw i błogosła-
wieństw kalifa, mimo wzmocnienia sił posiłkami
z Azji, mimo istotnej wreszcie waleczności żoł-
nierza tureckiego.

Nazim basza, uporządkowawszy w kilku
dniach wojska tureckie, podjął rzeczywiście
kontrofenzywę przeciw zwycięskiej dotąd głównej
armii bułgarskiej. Przyszło do trzydniowej krwa-
wej bitwy, w której Bułgarzy — jak wiadomo
już naszym czytelnikom — odnieśli wielkie zwy-
cięstwo i zmusili armię Nazima baszy do od-
wrotu na przesirzenie, na których po bitwie pod
Kirkkilisse koncentrowała się i do podjęcia
kontrofenzywy przygotowywała.

O przebiegu tej walnej bitwy, o ugrupowa-
niu sił obu przeciwników, skąpe tylko i niedokła-
dne, spreczne nawet wiadomości dotąd nas do-
szły. Nie można też nawet jeszcze przewidzieć,
jak ta bitwa w historii nazwana zostanie. Zesta-
wiając jednak wszystkie wiadomości dotychczas

o przebiegu walki otrzymane, można już siebie
stworzyć przecież w ogólnych zarysach jakiś
obraz tej bitwy,

Mianowicie armia turecka, skoncentrowana
na północ i północny wschód od Czoru, ugru-
powana została dla podjęcia kontrofenzywy w kil-
ku silnych kolumnach z frontem, około 80 km.
szerokim, zwróconym ku północnemu zachodowi,
a określonym mniej więcej linią, łączącą miej-
scowości Muradli-Saraj-Midia. Nieznaczne siły
umieszczono na lewym, południowym brzegu
rzeki Ergeny dla ochrony prawej flanki, silne
zaś rezerwy postępowaly za prawem skrzydłem
armii z kierunkiem od Jeniköj na Saraj i Wiza,
za lewym skrzydłem wzdłuż rzeki z Czoru na
Lüle Burgas i Eski Baba.

Główne siły armii bułgarskiej zostały skon-
centrowane w okolicy Kirkkilisse, oraz na połu-
dniu, mniej więcej aż po Eski Baba. Siabsze le-
we skrzydło armii tworzyły siły, skoncentrowane
w górach Istrandza Dag, mniej więcej koło Sa-
makow; nieznaczne siły, głównie kawalerya, znaj-
dowały się na lewym brzegu rzeki Ergene. Przed
frontem głównej armii wysunięto kawaleryę
bułgarską, która obsadziła Bunarhissar, Lüle Bur-
gas i Wiza i będąc w kontakcie z przednimi
strażami armii tureckiej, pełniła służbę wywia-
dowczą.

Gdy armia turecka ruszyła na nieprzyja-
ciela, lewe skrzydło i centrum, posuwając się na
terenach nizinnych i mając do dyspozycyi kilka
korzystnych dróg, wysunęły się szybko naprzód,
zmuszając kawaleryę nieprzyjacielską do cofnię-
cia się. Prawe skrzydło, bardzo silne, pozostało
wkrótce w tyle wskutek utrudnionej komunika-
cyi w górach. Lewe skrzydło tureckie musiało
nawet dość znacznie dotrzeć na zachód i pół-
noc poza Lüle Burgas, podczas gdy prawe skrzy-
dło doszło zaledwie do miasta Wiza. Lewe
skrzydło tureckie zostało więc niejako ekspono-
wane.

Armia bułgarska, wyczekiwała do owej
chwili w spokoju ruchów wojsk tureckich, aby
się pod względem ugrupowania dostosować do
sytuacyi. Poznawszy słabą stronę operacyi wojsk
tureckich, Bułgarzy uderzyli z całą forsą na wy-
sunięte naprzód lewe skrzydło tureckie, oskrzy-
dłając je. Lewe skrzydło armii bułgarskiej nato-
miast zaatakowawszy prawe skrzydło Turków
powstrzymało jego marsz. I chociaż tutaj, na
wschodnim skrzydle linii bojowej Turcy zyskali
przewagę, bitwa została rozstrzygnięta po trzech-
dniowym boju na ich niekorzyść wskutek zgnie-
cenia ich zachodniego skrzydła, o-
raz odparcia ataków w centrum linii
bojowej. Turcy prawdopodobnie nie zdołali
rzucić na linię bojową w odpowiedniej chwili i
na odpowiednim punkcie swej głównej rezerwy,
popelnili ponadto ten błąd, że rozprószyli swe
siły, pozostawiając koło linii fortyfikacyjnej Cz-
ataldzy dla bezpośredniej obrony Carogrodu ar-
mię złożoną z około 90.000 ludzi.

Zachodnie skrzydło armii tureckiej, po dłu-
giej i bohaterkiej walce zostało zmuszone do
odwrotu, podczas którego ogarnęła je panika.
W popłochu uciekały te oddziały wojska na Lü-
le Burgas w kierunku Czoru, gdzie się oparły
o nieużyte jeszcze rezerwy tureckie. Wobec tego
i wschodnie skrzydło tureckie mimo zwycięstwa
musiało się także cofnąć. Pościgu energicznego
o ile dotąd ocenić można, nie zainicjowano,
gdyż wojska bułgarskie musiały być po tak dłu-
gotrwałej walce zanadto wyczerpane. Wobec te-
go możliwe jest, że Nazim basza zbiera swą
armię ponownie na linii Czoru—Istrandza—Po-
dima, gdzie przypuszczalnie zajmie pozycję o-
bronną umocnioną szańcami. Jeżeli Bułgarzy, co
nie jest wykluczonem, pozostawią Nazimowi kil-
ka dni czasu do uporządkowania armii i prze-
suniecie wojsk, nieużytych jeszcze w boju, na
pierwszą linię, a cofnięcie wojsk, pobitych obe-
cnie, w rezerwę, armia turecka będzie mogła raz
jeszcze podjąć kontrofenzywę, aby skutecznie

Już nadeszły ostatnie nowości na sezon jesienny i zimowy :: do firmy Antoni Uwiera Lwów, ul. HALICKA 10
do filii w Stanisławowie również.
Próbki tylko z najmniejszych materjałów
odwrotła.

Jako reklamę

dla P. T. Publiczności na sezon zimo-
wy polecamy nastę-
pujące gatunki **obuwia:**

1. Damskie buciki sznurowane, rosyjskim lakierem obkładane, ciepły, elegancki bucik zimowy K 6.—.
2. Męskie sukienne na gumach, obkładane skórą boksową, podwójną podszewą gatunek z gwarancją K 9'50.
3. Te same całe ze skóry boksowej do sznurowania także amer. K 9'50. Kalosze la damskie K 3'20, a w razie niedogodności
męskie K 4'50. Buty z cholewami męskie i dziecięce. Najlepszej jakości damskie, męskie i dziecięce
obuwie marki „Congo“. — Pierwszy austriacki fabryczny skład obuwia **Izaka Schlelera**

Zamówienia z prowincyi
załatwia się odwr. pocztą, a
a w razie niedogodności
zamienia lub zwraca się
pieniądze. Róg ul. Stani-
sława i róg Kar. Ludwika.

powstrzymać armię bułgarską w marszu na Carogrod.

Armia turecka, pobita raz jeszcze na linii Czorlu-Istrandża, mogłaby się już tylko oprzeć na linii fortyfikacyjnej Czataldży, t. j. prawie pod bramami Carogrodu.

Prognozy dla dalszych walk stawiać trudno. Armia turecka, dwa razy już na głowę pobita, jest silnie zdemoralizowana, podczas gdy armia bułgarska podniecona jest zwycięstwami, który to wzgląd przemawia za większymi szansami Bułgarów. Za to linia etapowa armii bułgarskiej przedłużyła się znacznie i jest do pewnego stopnia przerwana w Adrianopolu. Bułgarzy wyczerpali nadto już wszystkie swe rezerwy w ludziach, podczas gdy armia turecka długi czas wzmacniać się może wciąż jeszcze wojskami z Azji, ma też dogodnie położenie dla zaopatrzenia się w potrzeby materialne.

Z MUZYKI.

P. Janina Korolewiczowa powróciła na naszą scenę. Pewny jestem, że kierownictwo opery, ulegając jednomyślnemu życzeniu opinii publicznej i rezygnując z drobiazgowych porachunków osobistych, którymi podobno powodowane przez lata całe odmawiało wstępu na scenę najlepszej dzisiaj polskiej śpiewaczce operowej a ulubienicy publiczności, przekona się samo, że nie poniosło przez to żadnej ofiary lecz działało we własnym interesie i materialnym i przede wszystkim artystycznym. P. Korolewiczowa jest dzisiaj u szczytu swego artystyzmu, i byłoby krzywdą nie tylko dla publiczności, ale i dla dobra sceny polskiej, gdyby zadzierzgnięte na nowo pomiędzy nią a dyrekcją węzły nie zostały utrzymane także i nadal, a to jeżeli już środki tea-

tru naszego nie pozwalają na stałe jej zobowiązanie, to przynajmniej przez zaangażowanie jej na szereg występów gościnnych w każdym sezonie

Jnegdajsz pierwszy występ p. Korolewiczowej, jako Madame Butterfly, był dla niej oczywiście tryumfem. Nie brakło niczego z tych rzeczy, które publiczność wyraża hołd swój przy takich sposobnościach, a więc oklasków bez końca, wywoływań i kwiatów en masse. Dla nas zaś, słuchaczy, był on po prostu rozkoszą. I ci, dla których Butterfly nie jest wzorem rzeczy pięknej, lecz raczej nagromadzeniem efektów scenicznych i muzycznych — a wyznają szczerze, że i ja do nich należę — musieli przecież uleść czarowi p. Korolewiczowej, przesłicznemu brzmieniu tego głosu, skończonej sztuce śpiewackiej, subtelnej a nieskończonej poetycznej grze.

Rozpisywać się nad szczegółami przedstawienia byłoby zbyt. Znamy je wszyscy i mamy również dobrze w pamięci z dawniejszych występów artystki wspaniałą jej kreację w tej roli. P. Korolewiczowa, jak to wiem z własnych jej ust, kocha zresztą tę partję. — Łatwo więc zrozumieć, że artystka, chociaż zawsze i we wszystkich swych rolach ogromnie sumienna, tę właśnie otacza szczególną opieką i wyposaża ją w cały szereg przepięknych, starannie wystudjowanych szczegółów. Nic więc dziwnego, że wobec tego występ ten stał się w dziedzinie sztuki wypadkiem dnia, czemś odświętnym i dla artystki i dla publiczności.

NADEŚLANE.

JULIUSZ RAUCH c. k. emerytowany geometra z upoważnieniem rządowym mieszka obecnie we Lwowie, Krasickich 9. 3734

Rzecznik w kolejowych sprawach

reklamacy, nieszczęśliwych wypadków, renty, taryf itp. ze stosunku z koleją wynikłych

3227 **Dr. STANISŁAW MARESC**

urzęduje przy ul. Kraszewskiego 5 we Lwowie.

Okulista dr. Jerzy Hołodyński

długoletni I. asystent c. k. kliniki ocznej Uniw. lwow. ordynuje Lwów, Romanowicza 16, I. p., od 3—5 pop. 3235

ZMIANA MIESZKANIA.

Specjalista chorób skórnych i wenerycznych

Dr. Wilhelm Lauferstein b. elev kliniki dermatolog. w Berlinie, sekundaryusz oddz. chorób skórnych szpitala powsz. mieszka obecnie przy ul. Wałowej 1. 11. 3396

Adwokat Dr. Edward Stenzel

otworzył kancelaryę we Lwowie, ul. Sokoła 3. 3485

Tablice nagrobkowe

wykonuje najtaniej Zakład rytowniczy MAKSA 3635 GLASERMANA, Lwów Sykstuska 19.

Sanatorium

chorób wewnętrznych w zakładzie wodoleczniczym „Kisielka“ ul. Kąpielna 8. Telefon 932, we Lwowie, przyjmuje przez cały rok chorych, z wyjątkiem chorób umysłowych i zakaźnych. Środki lecznicze: zabiegi wodne, kąpiele mineralne, kąpiele gazowe, kąpiele parowe, kąpiele zesuchego, gorącego powietrza, kąpiele elektryczne, świetlane, kąpiele powietrzne i słoneczne. Aparaty elektryczne do masażu wedle Zandera, Vibratory elektryczne, elektryzowanie, masaże ręczne. Urządzenia do gimnastyki leczniczej. Aparaty do inhalacji tlenowych. Kuchnia jarska i dyetetyczna. Stacja tramwaju elektr. Wysoki Zamek. 3642

Baczność!

B. Henner nowoczesnej fotografii

ces. i król. nadw. fotograf otworzył pracownię

WE LWOWIE

ul. Zimorowicza 3 wejście od ul. Koralnickskiej 4 (tuż przy ul. Akademickiej). 3428

FEJLETON TYGODNIOWY.

Lwów, 2. listopada.

Śmierć sąsiadka po krótkim wywczasie
Weszła świtem do karczmy otwartej
I wypiszy gorzałki pół kwarty,
Czarny pieniądz kładzie na szynkwasię.

Idzie w kuźnię kowala pijaka:
Czach-mach! Dzin-dyń! Już ostra jej kosa
Zapłaciła czarnego miedziaka...
I wśród brząsku szła chuda i bosa. *)

Poczęło się wczoraj wielkie święto umarłych. Nie wiem już w tej chwili, czy zwyczaj stary, czy też kaprys tylko, ów kaprys tak płomiennie ukochany przez Emersona, zawiódł mnie wczoraj po południu na cmentarz. Wędrowałem wśród drzew, wydelaconych chłodem, wśród małych kapliczek nagrobnych, strojnych, jak domki dla lalek, wśród legiona krzyżów surowych, jakby krzyczących rozwarciem rozpaczem swych ramion: *O crux! ave spes unica!* „Twardemu życiu — twarda śmierć“ — marzyły mi się jakieś słowa znajome. Mysląc o zapuszczonych po wsiach naszych cmentarzach, woniących miętą, zwiędłą od słońca macierzanką i tymianem, z krzywymi wierzbami na mogiłkach, o kirkutach żydowskich, bielejących krzywymi kamieniami swych tablic — dobrnąłem wreszcie po ziemi szarej, oślizgłej od deszczu, zgniecionej stóp tysiącem, do pewnej mogiły, bliższej mi, niż inne. — Leży ona hen, w górze cmentarza. — Gdzieś w dole, daleko, gadało miasto, rozstapiające się szybko w śniadomdnych mgłach przedwieczornych, niby odrobina sinawego cukru w misie wody gorącej. Tu na górze trwała jednak cisza. Żółte listowie klonów i topól pokryło szczerlnie ziemię — wciąż jednak nowe zwłoki liści, ścienne szronem poranków i świecące blade, jak źrenica ślepa, spływały zwołna, żegnane poszumem cichym bezlistnych już szczytów, poszumem, co wśród nieba szarego się wszczyła, a w sercu się kończy.

I tu, u nikłego krzyża, przewiązanego strzę-

*) Józef Jedlicz: „Śmierć sąsiadka“.

pem dygocącej na wietrze krey, smutnego ostatniego posłania przesnutego człowieka, który był mi kiedyś drogim, nasunęły się pamięci słowa jednego z najbystrzejszych obserwatorów życia współczesnego. „Czem to tłumaczyć — pyta on — że właśnie ci ludzie, o najbardziej rozwiniętej duchowości, którzy dziś jedynie na miano indywiduów zasługują, odczuwają swe istnienie jako niedole, aczkolwiek jako synom bogatej kultury najszlachetniejsze owoce życia padają im bez mozołu w ramiona? Czemu nawet artyści i poeci, którzy przecież jako twórcy doznają najwyższej rozkoszy, stają się głosicielami tego złego poczucia się, — jakie ogarnia rozkapryszonego syna współczesnej kultury, ilekroć przypomni sobie uludne szczęście minionych czasów?... Czemu nam wszystkim bez wyjątku ten nasz rozwój przynosi cierpienie? Czemu już tylko tak bardzo nieliczni zdolają wziąć na barki dziedzictwo przeszłości i nieść je ze szlachetną godnością, nie tracąc przytem nic ze swobody ruchów, siły męskiej i twórczego rozmachu? Czemu właśnie głębsze wejście w warunki życia działa przynębiająco, jest wprost temu życiu wrogiem?“

Czy wyczuwamy silniej, niż wyczuwano dawniej — melancholię zdarzeń, płynącą z dysproporcji sił nieszczęśliwych, naszych oczekiwań i nadziei najdroższych — z rzeczywistością? Czy przesmucna Pani, wyczarowana dłoń Dürera, dlatego wciąż rozszerza swe posiadłości, iż widziłyśmy dziś dokładniej niż dawniej głupotę, złość, brutalność i przebiegłość ludzkiego zwierzęcia?

Ale wszakże od wieków już — „znikomość jest dzieł ludzkich gońcem“, a zwierzę ludzkie dawniej było jeszcze bardziej krwawe i złośliwe, niż jest dzisiaj. Czyż może więc smutniej ludzkość dlatego, iż traci z oczu coraz częściej Istotę nieskończonej słodką, Tego, który nauczał ogni nad bladymi falami jeziora Tyberydzkiego miłości i przebaczenia, — że coraz częściej sprawuje rządy świata Sebaoth nieugięty, wrażliwy jedynie na doskonałość wyrobów firm Creusot czy Krupp oraz delikatność uczuć redyfów, nizamów i bersaglierów? Od wieków jednak przecież deptał żyłne niwy ludzkości „koń-

blady Tego, któremu imię śmierć“, od wieków zżyła się ludzkość z piekielnym koszmarem wojny...

I zdało mi się, że w dalekich gwarach miasta, co bukowało w dole, jak wino, które szumi i pieni się w puharze, zabrzmiały słowa: „Dawniej ludzkie namiętności były życia i pracy ramieniem i młotem, dawniej bogowie nie wstydzili się swych namiętności. Dzisiaj są one od biurka i maszyny precz wyklęte i gdzieś głęboko, głęboko pod ziemią ukryte, aby życiu nie przeszkadzały“.

Z daleka, z Zachodu, dolatują nas głuche echa uderzeń młota Bergsonowskiego „Człowieka-kowala“, uderzeń, co wałą w gruz przesady stare i wykuwają nowych dla ludzkości praw tablice. W chaosie, pozostałym po panowaniu przejściowym materializmu i pozytywizmu, zaczynają się coraz wyraźniej rysować osi krystalizacyjne nowych systematów i wierzeń. Cały, pełny „człowiek“ ma się stać na nowo „miarą wszystkich rzeczy“, jemu to myśl filozoficzna pragnie podporządkować wszystkie „absoluty“ prawdy, piękna i dobra. Humanizm nowożytny zatacza coraz szersze, coraz pełniejsze kręgi. Zagadnienie wartości, a zwłaszcza zagadnienie działalności stają się zagadnieniami, do których poczyna się sprowadzać wszystkie inne.

Czy myśl polska weźmie w wielkiej pracy, która się poczęła — udział należny? Czy wyteży się ona, by zbyć się tej zmory strasznej, zwanej się nihilizmem współczesnym? Czy przygotuje ona ramię polskie do czynu, to ramię polskie, które tyle ma jeszcze do zdziałania? Czy też smutek dalej przegryzać nas będzie, że staniemy się wreszcie jako ów „człowiek ostatni“ o którym kazał kiedyś Zaratustra na rynku 'człowiek, który pyta: „Czem jest miłość? Czem twórczość? Czem tęsknota? Czem gwiazda? — i mruży wzgardliwie oczy“.

J.

Zakład dentystyczno-techniczny MURYCEGO KALTERA

Lwów, Grodecka 30

wykonuje korony, mostki, sztuczne zęby w kauczuku, złocie, platynie i bez podniebienia. Pacjentów z prowincji załatwia się w jednym dniu. 3553

HOTEL FRANCUSKI

(HOTEL de FRANCE)

w Krakowie, narożnik ulicy św. Jana i ulicy Piłarskiej.

W najlepszym położeniu plant, w pobliżu głównej stacji kolejowej i Rynku głównego. Położenie bardzo spokojne. W każdym pokoju telefon, automatyczny przyrząd do budzenia, ciepła i zimna woda, pokoje z wanną, apartamenty rodzinne, 3 windy elektryczne, restauracja, kawiarnia, czytelnia, fryzjer męski i damski, autogarż, automobil przy każdym pociągu. Ostatni wyraz kołfortu i higieny. — Ceny bardzo przystępne. — Telefon 1045. 3684

LISIŃSKI.

Obrońca w sprawach Karnych **Dr. S. Lachs** otworzył kancelaryę we Lwowie, ul. Kurkowa 4. (Od 1. listopada br. ul. Podlewskiego 3, I. p.) 3720

wykonuje Zakład dent. techn. **ZĘBY Józefa RAPPAPORTA** Lwów, Sykstuska 19 (gdzie kawiarnia Splendia) według najnowszej metody. 3737

Już przybył **KARLSBADZKI KWARTET** Bracia Leitinger i Gröger do kawiarni „Sztuka” 3670

KRONIKA.

Repertuar Teatru miejskiego we Lwowie

W sobotę 2 listopada o godz. pół do 4-tej po południu w szkolej „Młynarz i jego córka” dramat. Wieczorem wyjątkowo o godz. 8-mej wieczór „Kuglarz”.

W niedzielę 3 listopada o godz. pół do 4-tej popoł. „W gołębniku”.

Wieczorem o godzinie pół do 8-mej „Madame tufferly”.

Kino-Bajka, pl. Maryacki. Dziś: Lekarstwo na złoć. Pod wpływem alkoholu. Komiczne przygody miłosne itd. 3892

Zwyczajne walne zgromadzenie Towarz. akad. „Związek” odbędzie się dnia 3 bm. o godz. 4 po południu w lokalu Tow. przy ul. Sykstuskiej 35, parter.

Przedstawienie dla dzieci odbędzie się w sobotę dnia 2 listopada w lokalu czytelnia TSL im B. Goldmana (Słoneczna 27). Wstęp 10 h, początek o godz. 4 po poł.

W niedzielę dnia 3 listopada urządza czytelnia TSL im B. Goldmana wieczorek popularny z przedstawieniem amatorskim. Początek o godz. 7.

W „Casinó de Paris” odbywają się od wczoraj przedstawienia z zupełnie nowym rodzajem programem. Między innymi występuje p. Borowska w nowym repertuarze, a dalej p. Balicka i p. Lafayette, polski humorysta.

„Tabarin”. W sali przy ul. Ossolińskiej 10 nastąpi dziś wieczorem o godz. 9 otwarcie „Salonu tanecznego” t. zw. „Tabarin”, urządzonego na wzór paryskich salonów tanecznych.

Kółko zabawowe drukarzy lwowskich urządza w niedzielę dnia 3 b. m. o godz. 4 po południu zabawę taneczną. Wstęp dla panów 1 K, dla pań 60 h.

Ferdynand Feldman w Przemyślu. Znakomity nasz artysta Ferdynand Feldman wraz z zespołem artystycznym lwowskiego „Teatru premier” występuje jutro (niedziela) w Przemyślu w sztuce Zapolskiej „Nerwowa awantura”.

Tournée sympatycznego „Teatru premier” z „Nerwową awanturą” po większych miastach Galicji (Przemyśl, Jarosław, Rzeszów, Tarnów, Jasło, Sanok, Sambor, Drohobycz, Boryslaw,

Stryj, Kołomyja, Stanisławów, Brody i Tarnopol) rozpoczyna się jutro.

Sztukę reżyserowała sama autorka.

Wiadomości koncertowe. Sezon galicyjskiego biura koncertowego M. Türka zainaugurowany tak świetnie występem Urlusa, przyniesie dnia 4 listopada jako drugą produkcję w abonamencie, koncert Janiny Korolewicz ze współudziałem pianistki J. Łusakowskiej. Pani Korolewicz wykona ogromny i starannie dobrany program, na który się składają dotychczas we Lwowie nie śpiewane arye operowe Pucciniego, Mascagniego, Mayerbeera oraz szereg nowych pieśni polskich, piosenek starofrancuskich i t. d. Pani Łusakowska odegra utwory Szopena, Liszta i Paderewskiego. Zapowiedź koncertu znakomitej śpiewaczki polskiej okazała się tak atrakcyjną, że w kilku dniach prawie wszystkie bilety rozchwytały. Na koncerty symfoniczne wielkiej orkiestry Filharmonii warszawskiej, które się odbędą w dniach 27 i 29 listopada, rozpoczęła się już sprzedaż biletów w składzie nut W. Zadurłowicza.

Oscybiste. Szymanowski Wacław bawi we Lwowie z okazji wystawienia „Pochodu na Warszawę”.

Z sfer adwokackich. Dr. Celestyn Tyger, przeniósł kancelaryę adwokacką z Kałusza do Lwowa i prowadzi ją w domu przy ulicy Sykstuskiej 1. 19. I. piętro (dawny lokal redakcyjny „Gazety Wieczornej”).

Z warsztatów literackich. Leopold Staff pracuje obecnie nad nowym dramatem p. t. „Południca”. Jak się dowiadujemy, dramat ten obejmie trzy akty, wierszem.

Dramat lwowski w Paryżu. Dyrektor teatru lwowskiego p. Ludwik Heller od tygodnia bawi w Paryżu w sprawie wyjazdu polskiego dramatu do stolicy świata. P. Heller zawarł już umowę z potentatem paryskim na dziedzinie teatralnej, Astruc'em, którego agencja sprawę wyjazdu dramatu lwowskiego ujęła w swoje ręce. Astruc wybrał dwa teatry, ogromną widownię teatru Sary Bernhard i mniejszą Vaudevillu, teatru lepiej położonego, gdyż w samym centrum. Zdaje się jednak, że ugoda nastąpi na rzecz pierwszego. Rzecz sama w zasadzie już jest pewna, sprawa bowiem była prowadzona energicznie, idzie już tylko o omówienie spraw drugoplanowych. Trupie lwowskiej lęda też towarzyszyć Adwentowicz i Kamiński. Po odbyciu próby ogniowej w Wiedniu artyści nasi i w Paryżu zapewne zdobędą sobie zasłużone uznanie.

Polonica w prasie francuskiej. W ostatnim zeszycie paryskiej „Revue bleue” zamieścił Adam Łada zajmujące studium o Wyspiańskim p. t. „Un grand poète tragique: Stanisław Wyspiański (1869—1907)”, w którym przedstawia znaczenie poety dla literatury polskiej, a w szczególności dla teatru. „Revue bleue” zapowiada w jednym z najbliższych numerów „Protesilasa i Laodamię” w przekładzie Łady i Lucyana Maury.

Zjazd drużyn bartoszkowych. Wczoraj w sali ratuszowej odbył się drugi z rzędu Zjazd drużyn bartoszkowych, przy udziale delegatów stu drużyn z całego kraju. Siły drużyn i ich znaczenie, podkreślił w swym przemówieniu, otwierając Zjazd, naczelnik główny p. Dęczak. Na Zjeździe uchwalono szereg wniosków dotyczących reformy statutu organizacji kursów sanitarnych i większej spójności drużyn.

(s) Subwencja. Wydział krajowy przyznał p. Janowi Bieleckiemu, rodem z Warszawy, odbywającemu studia w Paryżu, subwencję w kwocie 400 K na prace nad reakcjami chemicznymi, zachodzącymi pod wpływem światła, a w szczególności na badanie działania ultrafioletowych promieni na skrobię i inne związki organiczne. Badania swe przeprowadzać będzie p. Bielecki w Instytucie fizycznym Sorbony.

Sprawy miejskie. Prezydium miejskie na posiedzeniu dnia 28 z. m. powzięło między innymi następujące uchwały: nie przyjęto wniosku Rady szkolnej miejskiej o wstawienie do budżetu 1.000 koron na naukę guzikarstwa, koszykarstwa i kwiatów sztucznych.

Uchwalono przejść do porządku dziennego nad wnioskiem Rady szkolnej miejskiej o przeniesienie jednego oddziału I kl. szkoły wydziałowej im. Sienkiewicza do szkoły im. św. Maryi Magdaleny, oraz podwojenie etatu czterech klas pospolitych im. Maryi Magdaleny; uwolniono 65 uczniów I. szkoły realnej we Lwowie od opłaty czesnego; ustalono szerokość ul. Sienkiewicza od pl. Maryackiego do ul. Lindego na 13 metrów, a od ul. Lindego do pl. Dąbrowskiego na 10 metrów, oraz szerokość ul. Lindego przy wlocie do ul. Sienkiewicza na 8 metrów i przyjęto deklarację Adolfa Pillera co do bezpłatnego odstąpienia 8 i pół sążni gruntu na rozszerzenie ul. Lindego i Sienkiewicza; uchwalono wykonać w ul. Szeptyckich dalszy kanał 358 metrów długości kosztem 24.600 koron, oraz postanowiono uchwalonych 8.000 koron na budowę kanału w ul. św. Jacka, przeznaczyć na budowę kanału w dalszej części ul. Szeptyckich; wyasygnowano Tow. ratunkowemu subwencję za IV. kwartał 1912 w kwocie 2.203 koron 75 hal.; uchwalono wypłacić Ludwikowi Hellerowi, dyrektorowi teatru miejskiego 3.170 koron tytułem zwrotu zapłaconych za artystów teatru należności w Zakładzie pensyjnym; — ustawiono prowizorycznie Władysława Kohmana Florjańskiego artystyczno-technicznym inspektorem sceny w teatrze miejskim z płacą 6.000 koron rocznie; zezwolono dyrektorowi teatru miejskiego na podwyższenie o 15 proc. od zwykłych cen operowych ceny biletów wstępu na występy Korolewicz-Waydowej oraz załatwiono wiele spraw pomniejszych i osobistych.

Magazyn złodziejski. Aresztowano jadącego doróżką na dworzec Józefa Mielnika ze skrzynią pełną zegarków i biżuterii. Jak stwierdzono, Mielnik jest zawodowym złodziejem, a rzeczy znajdujące się w skrzyni pochodzą z rozmaitych kradzieży.

Usiłowane morderstwo. Wczoraj wieczorem przy ul. Żółkiewskiej strzelił z rewolweru do swej kochanki Anny K., niejaki Jan Z. Kula ugodziła K. w lewą rękę. Po prowizorycznym opatrzniu przez pogotowie odwieziono ją do szpitala pow.

Cud (Miracei). Na niedawno odbytym Kongresie Eucharystycznym w Wiedniu przedstawiono wobec wysokich dostojników Kościoła i świeckich wspaniałe dzieło pt. Cud (Miracei), które w świecie chrześcijańskim wzbudziło nadzwyczajne zainteresowanie. Z przedstawienia tego firma Pathé Frères dokonała wspaniałego i bardzo udatnego zdjęcia kinematograficznego na filmie, wynoszącym 1100 metrów długości. — Zdjęcie to wchodzi obecnie w skład programu kinoteatru Vaudeville (pl. Smolki 3).

Dyrekcja kinoteatru, chcąc umożliwić widzenie tego epokowego dzieła jak najszerszym warstwom publiczności, a w szczególności duchowieństwu, gronom nauczycielskim i młodzieży, uczęszczającej do szkół wyższych, urządzić będzie od dziś do dnia 8 bm. włącznie przedpołudniowe przedstawienia po znizowanych cenach, począwszy od godziny 10 rano, na które mogą uczęszczać jedynie duchowni i nauczyciele wraz z młodzieżą zakładów naukowych.

Zgłoszenia zbiorowych grup przyjmuje dyrekcja Syndykatu galic. przemysłu kinematograficznego w biurze kinoteatru Vaudeville (plac Smolki 3). (x)

BIBUŁKI SASSOWSKIE
TUTKI HYGIENICZNE
PROMIEN
na rzecz TSL

Należy żądać we wszystkich sklepach i trafikach papieru listowego, tutek i bibułek cygaretowych 3895 wyrobu jedynej w kraju fabryki:

S. W. NIEMOJOWSKIEGO i Sni we Lwowie

pod nazwą:

1863

50% od sprzedaży brutto przeznaczono na przytułek dla Weteranów z r. 1863 do dyspozycji 1863-1913 pod kontrolą Komitetu Jubileuszowego

Główny skład: we Lwowie, Pasaż Mikolascha. Do nabycia wszędzie. Na żądanie cenniki franco.

PO POGROMIE.

Panika w armii tureckiej. — W drodze ku Salonikom. — Zdobyte Prizren.
Wrzenie w Arabii. — Marsz na Konstantynopol.

Lwów, 2. listopada.

(k) Oficjalne depesze z Konstantynopola mówią ciągle jeszcze o zwycięstwie Turków w walnej bitwie. Jest to jednak zrozumiałe, że rząd turecki wobec grożącej rewolucji tylko homeopatycznymi dawkami ludności Konstantynopola podaje wiadomości, oświetlające całą grozę położenia Turcyi. Coś prawdy jednak jest w tych depeszach, mówią one bowiem o **częściowych sukcesach prawego skrzydła armii tureckiej**, nie wymieniając naturalnie, że to były właśnie tylko częściowe sukcesy, zniweczone następnie przez klęskę lewego skrzydła. Wiadomości, jakie przynosi „N. Fr. Pr.” podług jednej z następujących depesz co do szczegółów klęski tureckiej i jej skutków, robią wrażenie mocno przesadzonych i stoją w sprzeczności nawet z oficjalnymi doniesieniami bułgarskimi.

O dalszych ruchach wojsk serbskich w kierunku na Saloniki niema żadnych wiadomości, natomiast doniesiono o zajęciu miast Prizren i Prilep (Perlepe) przez wojska tureckie. Dowodzi to, że Serbom ważniejszym się wydaje okupacja krajów, na które mają apetyt, niż całość akcji.

Greckie wojska zajęły miasto Grewene, na północ od Kalabaki, na wschodnich stokach Pindusu, dalej miasto Kailar, na drodze z Kozani do Bitolii (Monastyr), rozszerzają więc Grecy swoje zdobycze na całą południową Albanię i Macedonię, oraz zabezpieczają lewą flankę armii przed ewentualnym atakiem od strony Bitolii.

Zresztą podobno główna armia grecka rozpoczęła marsz z Werii na Saloniki. Z wiadomości o ruchach wojsk tureckich nie można jeszcze ocenić, gdzie stawia one opór wojskom serbskim i greckim.

Flota turecka ku zdziwieniu ogólnemu zawsze jeszcze jest bezczynna, straciła jedną wielką jednostkę w porcie salonickim tylko przez niesłychaną swą nieogłębność. Flota grecka natomiast zajmuje jedną wyspę turecką po drugiej i czatuje napróżno dotąd na wypłynięcie floty tureckiej z cieśniny Dardanelskiej.

Po pogromie.

Wiedeń. (Tel. wł.) „N. Freie Presse” donosi: Armia turecka jest w zupełnej rozsypce i cofa się ku linii Czataldza. Odwrót jest bardzo utrudniony, ponieważ wojska tureckie po bitwie pod Lüle Burgas szczególnie na zachodnim skrzydle uległy silnej panice, tak, że wszelka karność ustała. Nadto Bułgarzy w dalszym ciągu bardzo ostro atakują. Wschodnie skrzydło tureckie, które stało koło Wizy, na wiadomość o ciężkiej klęsce lewego skrzydła podjęło się obrony odwrotu tego skrzydła, zostało jednak odparte do Saraj, tak że odwrót centrum tureckiego i zachodniego skrzydła zmienił się w paniczną ucieczkę. Główna kwatery turecka po tej klęsce zachodniego skrzydła przeniosła się do Czataldzy. Brak jeszcze szczegółów o przebiegu bitwy i ściganiu wojsk tureckich przez Bułgarów; sądzą jednak, że większa część armii tureckiej nie będzie się mogła dostać na linię fortów Czataldzy i będzie zmuszona do kapitulacji.

Sofia. (Tel. wł.) Zajęta przez Bułgarów miejscowość Haskioj, koło Adryanopola, otrzymała nazwę Andrejowa, na cześć kapitana Andrejewa, który swym bohaterstwem, z poświę-

ceniem własnego życia, głównie przyczynił się do zwycięstwa.

Londyn. (Tel. wł.) Dzienniki tutejsze donoszą, że odwrót pobitej armii tureckiej odbywa się wśród mordów i plądrowania chrześcijan. Żołnierze tureccy znęcają się nad ludnością chrześcijańską i wogóle cywilną.

Wszystkie gazety wyrażają obawę o życie chrześcijan w krajach tureckich i zaznaczają, że przez to swoje postępowanie Turcy tracą resztki sympatii, jakie do nich żywno i że opinia publiczna gotowa zażądać zupełnego ich wypędzenia z Europy.

Konstantynopol. (TBK.) (1 listop. Depesza nadana o 8 rano, wyekspedycja o 8:40 wieczorem).

O północy wydała Porta następującą informację dla dzienników, polegającą na telegramie generalissimusa:

„Walka rozpoczęta przed czterema dniami trwa dalej. Korpus armii tureckiej, skoncentrowany na północ od Lüle Burgas, odiera nadchodzące z tej strony siły nieprzyjacielskie. Fortyfikacje Adryanopola bronią się wytrwale i zaciekle. Koło Wizy posuwają się połączone korpusy naprzód.

Konstantynopol. (TBK.) (1 listop. 12 w południe). Minister spraw zagranicznych wysłał do ambasadorów tureckich telegram, w którym komunikuje im depeszę generalissimusa i kończy następującym zdaniem: Nieprzyjaciela odparliśmy zwycięsko koło Wizy.

Wiedeń. (Tel. wł.) Pogłoski jakoby Nazim basza popełnił samobójstwo lub został pojmany w niewolę wraz z 50 tysiącami ludzi są nieprawdziwe.

Paryskie doniesienia podają, że okazało się obecnie, iż zwycięstwa Bułgarów w toczącej się obecnie bitwie nie są tak wielkie, jak się wydawało i że tylko część armii tureckiej została pobita, podczas gdy co najmniej trzy korpusy, będące jeszcze w stanie mniej więcej możliwym, cofnęły się ku Czataldzy, gdzie gotują się do rozpaczliwej walki.

Jednakowoż nie jest jeszcze rzeczą pewną czy do bitwy pod Czataldzą wogóle przyjdzie, gdyż Poincare stara się już w porozumieniu z mocarstwami doprowadzić do rozejmu. Turcy gotowi są zaniechać kroków wojennych.

Konstantynopol. (Tel. wł.) Listy prywatne z Rodosto donoszą, że położenie jest tam bardzo groźne. Słychać ciągle strzały armatnie z pola bitwy. Bułgarzy mają się już znajdować w miejscowości pomiędzy Lüle - Burgas a Rodosto.

W drodze do Salonik.

Serajewo. (Tel. wł.) Serbskie armie połączyły się na Kossowem Polu i wysunęły silne oddziały do Welez (Köprülü) i do doliny Petowo. Część tych sił użyta zostanie przeciw Salonikom, druga skieruje się na Bitolię (Monastyr).

Frankfurt. (Tel. wł.) „Fr. Ztg.” donosi z Salonik: skutkiem ogromnego napływu ludności macedońskiej, dał się odczuć brak żywności. Klęska głodu jest nieunikniona.

Sofia. (Tel. wł.) Turecka armia z nad Strumy, której nie udało się oprzeć wojskom bułgarskim idącym z Küstendül, a która wskutek odwrotu armii wardarskiej po bitwie pod Kumanowo cofa się ku Salonikom, miała już podobno dojść do

Demir-Hizar. Armia wardarska i armia z nad Strum połączą się pod Salonikami aby stawić opór pochodowi Greków.

Walki w Starej Serbii.

Zdobyte Prizren.

Belgrad. (Tel. wł.) Dziennik „Straža” donosi, że Serbowie zdobyli szturmem Prizren. Zabrano wielką masę karabinów i amunicji i pojmano 750 Arnautów.

Marsz na Konstantynopol.

Wiedeń. (Tel. wł.) „Südslav. Korresp.” donosi z Sofii: Oficerowie bułgarscy stanowczo obstają przy tem, aby Bułgarzy wmaszerowali do Konstantynopola. Zdaje się więc, że rząd będzie się musiał na to zgodzić.

Na czarnogórskim teatrze wojny.

Cattaro. (Tel. wł.) Austriacki parowiec Lloyd, kursujący na rzece Bojanie, odwiózł wczoraj pocztę i towary do Skutari. Załoga okrętu donosi, że miasto ma jeszcze dość prowiantu i że upadku jego nie prędko należy się spodziewać. Czarnogórcy robią tylko powolne postępy, ponieważ ich artyleria należycie nie działa.

Cetynia. (Tel. wł.) Krąży tu pogłoska, że Mahometanie planują krwawą rzeź chrześcijan w Skutari, aby w ten sposób spowodować interwencję mocarstw. Arcybiskup katolicki musiał się wraz z klerem schronić do konsulatu austro-węgierskiego.

Adryanopol zdobyty?

Praga. (Tel. wł.) „Narodni Listy” donoszą z Sofii: Rozeszła się tu pogłoska, że Adryanopol już został zdobyty przez Bułgarów.

Nowe „mocarstwo“.

Belgrad. (Tel. wł.) Między przywódcami parlamentarnymi wszystkich państw bałkańskich jest w toku akcja, wedle której parlamentarzyści tych państw mają się zebrać w Skoplje (Üsküb), aby tam obradować nad sprawami dotyczącymi wspólnie państw bałkańskich. Związek bałkański ma być jeszcze bardziej zacieśniony. Obrady potrwać 3 dni. Istnieje zamiar wydania manifestu, który ma zaznaczyć solidarność wszystkich państw. Parlamentarzyści mają się zebrać po ukończeniu wojny.

Wrzenie w Arabii.

Wiedeń. (Tel. wł.) W kołach dyplomatycznych zwracają uwagę na stanowisko krajów arabskich wobec Turcyi. Arabowie zawsze niechętnie znosili panowanie tureckie. W Arabii, Syrii i Mezopotamii rozpoczął się ruch separatystyczny, a w Armenii niepowodzenie Turków wywrze prawdopodobnie także silny skutek

Raglany :: ulstry
w wielkim wyborze

po stałych uwidocznionych cenach fabrycz. poleca firma
JAKÓB GELLER
LWÓW, PLAC MARYACKI L. 10.

Bundy podróżne
Futra miastowe w wielkim wyborze

ZIMA! Edward Franciszek Stoller
WE LWOWIE
Rynek 14, I. piętro

długoletni współpracownik
firm zagranicznych i kra-
jowych (Braci Lubelskich
i Braci Wrońskich) poleca
P. T. Publiczności swój

MAGAZYN FUTER
I PRACOWNIE KUŚNIERSKA
Specjalna z przewidywanymi nabawami się w najniższym cenie

Akcya mocarstw,

Serbia nie potrzebuje konferencyi.

Wiedeń. (Tel. wł.) „Südslawische Korresp.“ donosi z Belgradu: W dziennikach serbskich i bułgarskich pojawiło się ważne oświadczenie serbskiego ministra handlu Stojanowicza, w którym między innymi powiedziano, że Związek bałkański wtedy będzie pertraktował z Turcją, skoro będzie pokonana, że jednak porozumie się sam i nie potrzebuje konferencyi europejskiej.

Przywódca demokratów Pakesz podkreślił również, że państwa bałkańskie nie potrzebują pośrednictwa Europy i same załatwią swoje sprawy.

Należy też zwrócić uwagę na nastrój wśród serbskiego korpusu oficerskiego. Patryotyczne organizacje oficerów obecnie po zwycięskich bitwach są bardzo pewne siebie a zachodzi przeto obawa, że będą one uprawiały swą politykę wbrew umiarkowanemu poglądom mężów stanu, dzierżących obecnie rządy w Serbii. I tak pisma serbskie zbliżone do ów wojskowych oświadczają, że Serbii w danym wypadku wypadnie zwrócić się przeciw Austro-Węgrom.

W kołach poinformowanych oświadczają przecie, że słów tych nie trzeba brać na serio.

Belgrad. (Tel. ł.) „Stampa“, dziennik zazwyczaj dobrze poinformowany donosi, że Turcja przez swoich posłów zwróciła się do Austro-Węgier z prośbą o interwencję. „Stampa“ oświadcza, że państwa bałkańskie zdecydowane są tak długo sprzeciwiać się wszelkiej interwencji, jak długo ich armie nie spełnią w zupełności swych zadań.

Paryż. (Tel. wł.) Przywódca progresistów i b. prezydent ministrów Nowakowicz oświadczył korespondentowi „Tempsa“, że Serbia domaga się od mocarstw tylko, aby pozwoliły jej samej sprawę z Turkami załatwić.

Porozumienie z Austro-Węgrami dałoby się uskutecznić, bo Serbia chce z wszystkimi swymi sąsiadami, nawet z Turcją, żyć w zgodzie. Zależy tylko od Austrii, czy stosunki serdeczne będą rzeczywiście nawiązane. Podstawą porozumienia mógłby być traktat handlowy i połączenie bośniackiej sieci kolejowej z siecią serbską.

Wiedeń. (Tel. wł.) W kołach dyplomatycznych nie wierzą, aby rządy bałkańskie zajęły stanowisko odmowne wobec akcyi pośredniczącej mocarstw. Marsz Bułgarów na Konstantynopol byłby źle widziany w Petersburgu i prawdopodobnie będą czynione starania, aby temu przeszkodzić. Zdaje się zresztą, że i Bułgaria nie będzie obstawała przy swoim zamiarze, bo przecie, wykluczone jest, aby mogła Konstantynopol zatrzymać.

Grecy wezmą wprawdzie Saloniki, ale nie ulega wątpliwości, że po zawarciu pokoju będą je musiały opróżnić.

Wiedeń. (Tel. wł.) „N. W. Tagblatt“ zamieszcza dziś w sprawie stanowiska Austro-Węgier i Włoch, wobec kwestyi albańskiej uwagi pochodzące jakoby z bardzo dobrze poinformowanej strony, w których zaznacza, że prasa włoska już od dłuższego czasu domaga się autonomii i nienaruszalności Albanii. Otóż autor artykułu zapewnia, że Austria pod tym względem zupełnie podziela zapatrywanie Włoch, ponieważ w tej tak ważnej sprawie oba sprzymierzone mocarstwa mają wspólne interesy.

„N. W. Tagblatt“ dodaje uwagę, że wiadomo od czasu dyskusyi przeprowadzonej w parla-

mencie włoskim za rządów Tittoniego, iż między Austro-Węgrami a Włochami istnieje od dawna porozumienie co do Albanii, która nie tylko posiada znaczenie *pro praetario* ale także i w nowej sytuacji będzie wskazówką dla dalszego rozwoju kwestyi albańskiej.

Paryż. (Tel. wł.) Serbski poseł Vesnic oświadczył, że są nieprawdziwe wiadomości o rzekomych bezpośrednich rokowaniach między Austro-Węgrami a Serbią, gdyż rząd serbski bez porozumienia się z innymi państwami bałkańskimi i z trójporozumieniem nie powzięnie żadnej decyzji.

Berlin. (Tel. wł.) Z miarodajnych kół dyplomatycznych donoszą, że mocarstwa dotychczas nie rozpoczęły kroków pośredniczących. O akcyi mocarstw może być mowa dopiero wtedy, gdy jedna z stron wojujących takiej akcyi zażąda.

Wiedeń. (Tel. wł.) „N. Fr. Presse“ dowiadyuje się z poinformowanej strony, że Poincaré zwrócił się do mocarstw z propozycjami w sprawie akcyi pośredniczącej. — Zdaje się, że mocarstwa trójporozumienia już się z sobą porozumiały co do propozycji, które obecnie będą przedłożone mocarstwom trójprzymierza.

W kołach dyplomatycznych twierdzą, że sprawa pośrednictwa między stronami wojującymi wzięła pomyślny obrót. Turcja — jak słychać — gotowa jest przyjąć propozycje mocarstw, zaś stanowisko Bułgarii nie jest jeszcze wyjaśnione. Gdyby Bułgaria była skłonna zgodzić się na pośrednictwo, wówczas i inne państwa bałkańskie oświadczyłyby się za niem.

Londyn. (Tel. wł.) Jeden z wybitnych publicystów angielskich dr. Dillon pisze w „Times“, że istnieją widoki porozumienia austriacko-rosyjskiego. Austria będzie pierwszym mocarstwem, które swój głos podniesie, gdy armaty zamilkną. Jej *veto* będzie dotyczyło każdego planu, który interesów jej nie uwzględni należycie. Pociągające jest natomiast to, że Austro-Węgry nie mają żadnych zamiarów zdobywczych, lecz chcą tylko warować swe interesy gospodarcze.

Dalej donosi dr. Dillon, że między królami Bułgarii i Rumunii przyszło do skutku porozumienie co do rekompensat dla Rumunii.

Wybory w Królestwie.

Warszawa. (Tel. wł.) Dziś odbywają się wybory posłów do Dumy we wszystkich guberniach.

Po zamknięciu numeru. Odmiana fortuny?

Paryż. (Havas) Z Konstantynopola donoszą: Naczelny wódz Nazim basza telegrafował pod datą wczorajszą godz. 7 popoł: Prawe skrzydło naszej armii od wczoraj posuwa się naprzód w kierunku północno-wschodnim. Armia Muhammada Muktara pobiła Bułgarów i zdobyła wiele dział i amunicyi. Pokazałem jednemu korpusowi, by przeszedł do ofensywy i szedł naprzód.

Druga depeza o godz. 4 m. 45 popołudni opiewa: Odzyskaliśmy Bunar Hissar i otaczamy wojsko bułgarskie ze wszystkich stron w okolicy Bunar Hissar.

Konstantynopol. (Urzędowo). Naczelny wódz Nazim wystosował do wielkiego wezyra telegram, datowany d. 31 z. m. tej treści: We-

ług wiadomości z Bunar Hissar w bitwie wczorajszej nieprzyjaciel poniósł znaczne straty.

Zdobyliśmy wielką ilość amunicyi dla artyleryi, broni dla piechoty i przedmiotów wyekwipowania. Bitwa trwa dalej.

Konstantynopol. (TBK.) Godz. 9 przedpoł. Wszystkie pisma zgodnie twierdzą, że położenie armii wschodniej jest pomyślne i że Bułgarzy, ścigani przez Turków, cofają się. Turcy mają przygotowywać się do rozstrzygającego ataku. — Kola wojskowe sądzą, że wynik bitwy tej, której Bułgarzy starali się uniknąć, będzie pomyślny dla Turków, jeżeli nie wydarzą się jakieś okoliczności nieprzewidziane. Niemożliwe jest dla Bułgarów, którzy znajdują się w defenzywie, aby znowu przeszli do ofensywy.

Korespondent wojenny pisma „Sabat“ telegrafuje, że Bułgarzy cofnęli się z Lüle Burgas. Straty po obu stronach są znaczne, zwłaszcza po stronie Bułgarów. 1800 rannych w nocy odtransportowano z pobojowiska.

Gięda poranna.

Wiedeń, dnia 2 listopada 1912. — godz. 10 m. 30.

Marki 117.83, Renta majowa 85.00, Renta koron. węg. 84.15, Akcye austr. zakł. kred. 609.00, Akcye węg. zakł. kred. 780.—, Akcye Anglobanku 313.00, Akcye Unionbanku 572.—, Akcye Bankvereinu 502.—, Akcye Länderbanku 482.50, Akcye kolei państwowej 676.50, Lombardy 115.00 Akcye Fabryki broni —, Akcye tytoniowe —, Akcye Alpiny 961.00, Akcye Rima Murany 699.00, Akcye Prask. Tow. zel. —, Losy tureckie 218.—, Rubie 254.50, 4% listy zast. Banku hipot. 83.—, 4 1/2% listy zast. Banku hipot. 93.60, 4% galic. poz. kraj. z r. 1893 87.00, 4% listy zast. Banku kraj. 95.00, 56 l. listy Tow. kredyt. ziem. 84.25, 4 1/2% Gal. Bank. kredyt. ziem. 97.—98, Akcye Skoda 750.—

Uspokobienie: silne.

Z giełdy.

Wiedeń. (Tel. wł.) Na giełdzie dzisiejszej zaznaczyła się znaczna zwyżka kursów a to tak skutkiem oświadczeń Sazonowa jakoteż z powodu lepszych notowań berlińskich.

Głównie poszły w górę walory żelazne. Alpiny podskoczyły o 16 kor., Prager Eisen o 60 kor.

Kronika z ostatniej chwili.

O pragmatyce służbową i dodatek drożniżniany walczą znowu tramwajarze i służba zakładów elektrycznych i w tym celu odbyli w nocy z wczoraj na dziś w sali ul. Wybranowskiego zgromadzenie. Zgromadzenie, dość liczne, uchwaliło rezolucję popierającą odnośne postulaty tramwajarzy.

Śmiertelne przejechanie automobilem. Dziś o godz. 11 rano na placu Bernardyńskim najeżdżał automobil nr. 678 na 50-letnią wdowę po lekarzu, p. Medvejewą i ciężko ją potłukł. Pani Medvejewa, oprócz licznych mniejszych obrażeń odniosła złamanie obu nóg. Pogotowie ratunkowe zajęło się nią i opatrzyło ją prowizorycznie. Automobil jest własnością p. Rippa, rotmistrza ułanów.

Opuszczając wskutek sprzedaży apteki M. Schwarz w Przemyslu przy ulicy Franciszkańskiej — zajmowane przezemnie stanowisko zarządcy tejże apteki, pozostawiam sobie publicznie złożony serdeczny podziękowanie miejscowym i zamiejscowym Odbiorcom, którzy mi przez tyle lat okazali swą życzliwość i zaszczytali mnie swymi względami.

Mr. Marek Ettinger.

Jedyna tego rodzaju w kraju!

I. Krajowa Parowa Farbiarnia i Chem. Pralnia

Langier i Sha we Lwowie: Janowska 36, Plac Smolki 4, Akademicka 13, Sykstuska 33 i Lyczakowska 22. 3817

SUKNA

Skautowe

Polowe

3835

Sekolskie

polecają

Wielkie fabryki sukna

Zajaczek i Lankosz

Lwów, ul. Jagiellońska 20. Kraków, Rynek 47, A-B. Na prowincję próbki franco!

JEŻELI PANI WYCHODZI ZAMAŻ

nie pozostaje Jej wyprawy ślubne, szlafroki, fartuszki, halki, nic innego, jak bluzki, pończochy, rękawiczki, żaboty, kołnierzyki, dziecinna garderoba, pierwszorzędną bieliznę, zakupić u specjalnej firmy D. EISENBERG we Lwowie, ul. Jagiellońskiej 11a, która liży ceny niebawymie niskie a nowościami się na to ogłoszenie udziela jeszcze stosownego rabatu.

Ekonomista.

Przyspieszenie wypłat należności za dostawy państwowe.

Do pewnego, nawet znacznego złagodzenia obecnego przesilenia finansowego i kredytowego w Galicyi rząd państwowy mógłby się przyczynić bezpośrednio, gdyby polecił swoim władzom, aby jak najpункtualniej i jak najspieszniej regulowały i do wypłaty podawały należności za wszelkie dostawy dla państwa. Dotychczasowa procedura w tej dziedzinie jest niezmiernie opieszła i powolna, tak że trudno nawet władzom państwowym oszczędzić zarzutu, że same przez tę opieszłość obecne przesilenie jeszcze zaostwiają.

Sfery przemysłowe i rękodzielnicze w naszym kraju powitały to z wielkim zadowoleniem, gdy kompetentne nasze czynniki zdołały im narzeczcie wywalczyć szerszy dostęp do dostaw dla państwa. Państwo jest bowiem nie tylko największym, ale i zupełnie pewnym odbiorcą, nadto zaś zamówienia z jego strony nadają dotyczącym przedsiębiorstwom przemysłowym markę sprawności i zdolności wytwórczej, która jest dobrą rekomendacją wobec klienteli prywatnej. Lecz korzyści te stają się niemal iluzorycznymi dla dostawców z chwilą, gdy państwo zamienia się na bardzo złego dłużnika, gdy zbyt długo każe czekać na wypłatę należności za dostawy. Zwlekanie z uregulowaniem tych należności, już w czasach normalnych bardzo przykre i ze stratami połączone dla dostawców, — może się podczas takiego przesilenia, jak obecne, stać dla nich nieraz wprost przyczyną katastrofy. W czasach takich, gdy wszelki kredyt jest niemal zupełnie podcięty, nawet cesy tego rodzaju pretensji do rządu są wykluczone. Nadto zaś państwo przez zbyt długie zatrzymywanie rozmaitych wadyw i kaucyi, bardzo znaczne kapitały usuwa z obiegu publicznego.

Stanowczo więc domagać się należy od władz państwowych, ażeby wszelkie rachunki za dostawy i roboty dla instytucyi państwowych uwzględniały z możliwie największą szybkością, ażeby szybko przeprowadzały kłaudowanie i następnie zarządzały przyspieszenie wypłaty. Odnosi się to także do tak zwanych „pozostałości” (Rücklässe) które zatrzymuje się obecnie zbyt długo.

Władze państwowe powinny sobie uprzytomnić, że właśnie w tak trudnych jak obecnie czasach i stosunkach, cięża na nich obowiązek dopomagania sferom przemysłowym do pokonania piętzących się wkoło nich trudności, że państwo w tym kierunku wszelkim prywatnym odbiorcom jak najlepszy przykład dawać powinno.

Ponieważ dotychczasowe starania i usiłowania, mające na celu przełamanie opieszłości władz, nie odnosiły skutku, zajęła się tą sprawą lwowska Izba handlowa i w swoim memoriale do rządu, domagającym się wydanej pomocy i in erwencyi ku usunięciu lub złagodzeniu obecnego przesilenia, także na konieczność przyspieszenia wypłat za dostawy, szczególny położyła nacisk.

W sprawie tej apelujemy także do naszych władz autonomicznych, aby i one przez przyspieszenie wypłat za dostawy i roboty dla kraju ułatwiały sferom przemysłowym, rękodzielniczym i rolniczym przetrwanie obecnych trudności kredytowych. Rozchodzi się tu przecie o dobro szerokiej sfery społecznych a w wielu wypadkach wprost o egzystencje zdrowych i najlepsze widoki na przyszłość rokujących przedsiębiorstw.

Wszelkie nasze czynniki miarodajne powinny w tym kierunku wywierać silny nacisk na rząd i jego władze.

Nowy projekt ustawy o handlu obnośnym.

II.

(1) Z dalszych przepisów nowego projektu ustawy o handlu obnośnym wymienić jeszcze należy następujące:

Każda gmina posiadać ma prawo zupełnego lub częściowego zabronienia handlu obnośnego w swoim obrębie, lecz tego rodzaju uchwały wymagają zatwierdzenia ze strony politycznej władzy krajowej. Mieszkańcy gmin, w których zakaz taki obowiązuje, nie mogą uzyskać uprawnień do handlu obnośnego w innych gminach. Natomiast wolno w nich udzielić członkom gminy, wskazanym na publiczne wsparcie, ograniczonego prawa do sprzedawania pewnych towarów na ulicy.

Dopuszczonym do handlu obnośnego nie wolno używać pizy wykonywaniu tego proceduru ani wozów, ani zwierząt jucznych. W wyjątkowych wypadkach może na to zezwolić minister handlu, lecz tylko, jeśli się rozchodzi o wyroby przemysłu domowego lub o towary, którymi bez takiej pomocy wogóle handlowaćby nie można. W zasadzie handel obnośny ma być ograniczony do tej ilości towaru, którą domokrażca sam unieść może. Tylko tym domokrażcom, którzy przez kilka lat nigdy nie przekraczali przepisów ustawy, a z powodu podeszłego wieku lub słabości fizycznej towarów swoich sami już nosić nie mogą, może być udzielone pozwolenie na najęcie sobie pomocnika do tej czynności.

Specjalne uwzględnienia zawiera projekt rządowy w paragrafie 16-tym dla tych okolic, w których ludność utrzymuje się z przemysłu domowego i od dawna już sama wyroby swoje zbywa drogą handlu obnośnego, oraz dla tych okolic, w których z dawien dawna handel obnośny był głównym środkiem zarobkowym mieszkańców. Mieszkańcy tych okolic mogą uzyskać prawo do handlu obnośnego już z ukończonym 24-tym rokiem życia i mogą handel ten wykonywać w obrębie całego państwa nawet tam, gdzie jest on na mocy uchwał gminnych zabroniony.

Za przekroczenia przepisów tej ustawy mogą być na domokrażców nakładane kary pieniężne aż do wysokości 300 koron, a w razie niemożności ich wyegzekwowania kary aresztu w wymiarze jednego dnia za każde 10 koron. W ważniejszych wypadkach nastąpi odebranie prawa do handlu obnośnego.

Paragraf 29 projektu wymienia szczegółowo te okolice w krajach Korony węgierskiej, których mieszkańcy, o ile po stronie węgierskiej uprawnień są do handlu obnośnego, handel ten wykonywać mogą także po stronie austriackiej. Prawo to przysługiwać im będzie tylko tak długo, dopóki także austriaccy domokrażcy z okolic w ustawie wymienionych dopuszczeni będą do tego handlu na terytorium węgierskiem.

Co do domokrażców z Bośni i Hercegowiny, to o ich dopuszczeniu do handlu obnośnego w Austrii ministerstwo handlu zdecydować drogą rozporządzeń.

Osobom, które w chwili wejścia w życie nowej ustawy, już posiadać będą uprawnienie do handlu obnośnego, może ono być udzielone nadal, chociażby nie we wszystkiemu odpowiadały wymaganiom nowych przepisów.

Oto główne przepisy nowego projektu. Są one bardzo ostre i spowodują z czasem znaczne ograniczenie tego rodzaju handlu, o ile w parlamencie nie ulegną rozszerzeniu lub złagodzeniu.

Według dołączonej do projektu statystyki posiadała w roku 1909 uprawnienie do handlu

obnośnego następująca liczba osób: W Dolnej Austrii 1068, w Górnej Austrii 479, w Salzburgu 107, w Styrii 124, w Karyntyi 93, w Krainie 997, w Pobrzeżu 364, w Tyrolu 1391, w Czechach 4043, na Morawach 896, na Śląsku 393, w Galicyi 427, na Bukowinie 32, w Dalmacyi 522, w całym państwie 10936 osób.

Cyfra, dotycząca Galicyi, wydaje nam się zbyt małą.

Nowa ustawa o technikach dentystycznych.

(c) Rząd austriacki przedłożył Radzie państwa nowy projekt ustawy o technikach dentystycznych. Poprzedni projekt, wniesiony w roku 1905, 1908 i 1909, nie został przez Izbę zatwierdzony; z powodu protestu interesowanych odbył rząd konferencję tak z reprezentantami zawodu lekarskiego jak zawodu techników dentystycznych, a wynikiem tych konferencji jest projekt obecnie w Izbie wniesiony.

Projekt ten zatrzymuje zasadę poprzedniego, w myśl której przemyśle techników dentystycznych skazany będzie na wymarcie, a wszystkie uprawnienia techników dentystycznych przejdą na lekarzy dentystów. Do tego celu zmierza nowy projekt nie w drodze ustawodawstwa sanitarnego, lecz przemysłowego. Projekt przyznaje przemysłowi techniczno-dentystycznemu pewien czas przejściowy. „Ponieważ jednak, jak czytamy w motywach, przy obecnie istniejących przepisach technicy dentystyczni nie mogą wykonywać swego zawodu bez konfliktu z ustawą karną, przeto w czasie przejściowym umożliwi się technikom dentystycznym wykonywanie zawodu w rozmiarach, w obrębie których będą mogli zarabiać na życie, bez przekraczania swoich uprawnień”.

Nowy projekt rozszerza więc w myśl tego na czas przejściowy uprawnienia techników dentystycznych. Wymiar tych uprawnień opiera się na obecnej, niezgodnej z istniejącymi normami praktyce techników dentystycznych. Pozostanie w mocy tylko zakaz tych zabiegów, które wymagają głębszych lekarskich wiadomości, jak przedsięwzięcie krwawych zabiegów operacyjnych, usuwanie zębów, resztek zębów i korzeni, tudzież przedsięwzięcie ogólnej narkozy i miejscowego znieczulania.

Do uzyskania rozszerzonych uprawnień wymagany jednak będzie egzamin fachowy. W razie niezłożenia tego egzaminu w przepisany ustawowo terminie to zn. w ciągu roku, po opublikowaniu ustawy, wolno będzie właścicielowi zakładu techniczno-dentystycznego wykonywać swój zawód tylko w rozmiarach, oznaczonych rozporządzeniem ministeryalnym z 20. marca 1892, Nr. 55 Dz. pp.

Przepisy o egzaminach fachowych wydane będą drogą osobnego rozporządzenia.

Pomocnikom techniczno-dentystycznym, którzy w czasie wejścia w życie nowej ustawy posiadać będą pełny dowód uzdolnienia w myśl §§ 4, 5 i 6 rozporządzenia ministeryalnego z r. 1892, przysługiwać będzie prawo ubiegania się o koncesję. Jeżeli zaś pomocnik, po uzyskaniu koncesyi, złoży w przepisany terminie egzamin fachowy, będzie upoważniony do wykonywania zawodu na podstawie rozszerzonych uprawnień, przyznanych technikom dentystycznym starego stylu.

Z targu pieniężnego.

Podwyższenie stopy dyskontowej w Paryżu. Zaledwie rzeszła się wieść, że Bank francuski zamierza ponownie podwyższyć swoją stopę dyskontową, a już zamiar ten w czyn zamieniono. Od czwartku już wynosi rata tego banku 4 procent — równocześnie zaś nastąpiło także

Auto-Palais

W. RIPPER KRAKÓW

Wyłączne zastępstwo Austriackiej Fabryki samochodów, motocykli i rowerów „Puch” w Gracu.
PL. SZCZEPAŃSKI L. 2.
TELEFON 0403.

Warszaty, naprawy samochodów i garaż z 30 boksami. Skład benzyny i oliwy. Stock pneumatyków. Wynajem samochodów.
ul. Smoleńska I. 31. Tel. 1037.

Największy w kraju
MAGAZYN

Spółki Stolarzy Lwowskich

(Dom własny). Rok zał. 1854. Lwów, plac Bernardyński 17. Nr. Telef. 566.

poleca: kompletne urządzenia mieszkań, biur, hoteli itp. w najmodniejszych stylach, wyrobu własnego, według modeli wiedeńskich, paryskich i londyńskich, o pierwszorzędnym wykonaniu i po przystępnych cenach. Meble gięte, meble żelazne i mosiężne. Dogodne ulgi w spłatach.
3197

podwyższenie stopy procentowej lombardowej o pół procent, t. j. na 4 1/2. Jak już zaznaczyliśmy w poprzednim numerze, jest to w Paryżu stopa wprost wyjątkowa, nadzwyczajnie wysoka, zarządzana tylko w chwilach groźnego napięcia na rynku pieniężnym. Bank francuski był do kroku tego wprost zmuszony, ponieważ dyskont prywatny już od dwóch dni przekroczył ratę bankową i wynosił więcej, niż 3 1/2 procent. Za więcej niż prawdopodobne uważać teraz można, że Bank angielski, a następnie i berliński pójdzie za przykładem paryskiego.

Sprawy rękodzielnicze.

(e) Walne zgromadzenie Stowarzyszenia przemysłowego szewców we Lwowie. Onegdaj odbyło się w Instytucie technologicznym nadzwyczajne walne zgromadzenie członków lwowskiego przem. Stowarzyszenia szewców. — Zgromadzenie to przyjęło do wiadomości zamknięcie rachunkowe za rok ubiegły. Obrady nad powołaniem do życia stowarzyszeniowej kasy chorych dla majstrów odroczone ze względu na brak kwalifikowanego komitetu.

Wreszcie dokonano wyboru, a mianowicie: przełożonym wybrano p. J. Patlikowskiego, zastępcą przełożonego p. J. Florsza, zaś na członków wydziału pp.: Franciszka Ajesza, Mateusza Bielańskiego, Salomona Glücksmanna, Józefa Grenika, Władysława Hordyńskiego, Michała Nowakowskiego, Jana Petrowicza, Feliksa Czajkowskiego, Franciszka Rogalskiego, Stanisława Kurczyńskiego, Marcina Włacha, Nestora Zgóralskiego i Ignacego Kotika. — W najbliższym czasie odbędą się wybory ściślejsze na resztę opróżnionych miejsc w wydziale Stowarzyszenia.

Z przemysłu spirytusowego.

Otrzymujemy następujące pismo:

Dyrekcja Związku przedsiębiorców gorzelni rolniczych we Lwowie podaje do wiadomości, że wobec silnego mrozu, jaki nawiedził nasz kraj w dniu 28. b. m., poczyniła w ministerstwie skarbu kroki, by dozwolono na wypęd spirytusu ponad 7 hl. na dobę, jak w roku

ubiegłym. W odpowiedzi na to podanie otrzymał prezes Związku Stanisław hr. Mycielski następującej treści telegram:

„W załatwieniu prośby z dnia 29. b. m. wydaje się równocześnie proszone zarządzenia dyrekcjom skarbowym. Bliższe wiadomości pocztą. — Minister skarbu“.

Nie ulega zatem wątpliwości, że producenci będą mogli korzystać z tych samych udogodnień, jak w zeszłym roku.

GABRYEL TADEUSZ HENNER.

NA ZADUSZKI.

W to wielkie święto wspomnień idziem do was oto, wielkich trudów codziennych ciężarem schyleni kędy na wasze groby zwiędłych liści złoto sypie widmo płaczące posepnej Jesieni.

Wśród mieniących lampami mogił błędzimy cisi, kędy krzyże omszałe schyliły ramiona i rozważamy nicość, jak pokutni mnisi, bo dusza nasza wiecznych ukojeń spragniona.

W to wielkie święto wspomnień tu do was dążymy, gdyż myśl nasza się korzy i w prochu się tarza, bo my życia ziemskiego znużone pielgrzymy zazdrościmy wam ciszy bezbrzeżnej cmentarza...

KRONIKA KRAJOWA.

Kołomyja.

Wybory do Rady miejskiej. Wybory uzupełniające do Rady miejskiej odbyły się tu w ubiegłym tygodniu wśród ogólnej apatii, na którą złożyły się rozmaite okoliczności, a przede wszystkim ciężkie położenie ekonomiczne, zaostrome wczesną zimą, które znieczuliło tutejszych kupców i przemysłowców wobec spraw polityki miejskiej. Wybory wypadły — jak było do przewidzenia — po myśli magistratu. Z zadowoleniem powitać należy wstąpienie do Rady adwokata dra Landaua, który jako człowiek młody i przedsiębiorczy, potrafi skutecznie pracować dla dobra miasta.

Z sali sądowej. Niedawno temu zakończona została ostatecznie wyrokiem sądowym w drugiej instancji sprawa między redaktorem „Gazety Kołomyjskiej“, Władysławem Axentowiczem, a profesorem gimnazjalnym drem Janem Milanem. Axentowicz, który zarzucił był publicznie profesorowi Milanowi różne, uwłaczające czi jego fakty, został oskarżony o oszczerstwo, a nie mogąc zarzutów swych poprzeć dowodami, został zasądzony na miesiąc aresztu z zamianą na grzywnę i na zwrot kosztów postępowania karnego. Obecnie sąd obwodowy, jako apelacyjny, wskutek odwołania się zasądzonego redaktora, wyrok ten w całej osnowie zatwierdził i w ten sposób przykra ta sprawa definitywnie została ukończona.

Teatr. Teatr Turskiego z Krakowa bawił tu jakiś czas i dał kilka przedstawień ze znanego swego repertuaru. Grano „Krowoderskich zachów“, „Synowę ze suteryn“, „Przedmiejskie zalecanki“ i „Kolportera“.

Ślub. W sobotę 26 bm. odbył się w tuższym kościele parafialnym ślub panny Maryi Kraśnickiej, córki ogólnie poważanego adwokata, z panem Włodzimierzem Markowskim, urzędnikiem Wydziału krajowego we Lwowie. Zamiast telegramów z życzeniami złożyli przyjaciele rodziny i koledzy pana młodego, zgodnie z ich intencją, pewną kwotę na Towarzystwo Szkoły Ludowej, a w szczególności na szkoły kresowe.

Skole.

Poświęcenie kaplicy. Tymi dniami odbyło się w Synowódku wyznem obok Skolego poświęcenie kaplicy wybudowanej staraniem pp. Leopoldów Bieleckich, p. Selbki i p. Sołtysa ze Lwowa. Aktu poświęcenia dokonał ks. Cisło ze Stryja, (kazanie) ks. Wanatowicz ze Skolego i 2 OO. Jezuitów (rekolekcyje). Chór „Sokoła“ skolskiego wspaniale wzmocniony przez kilku członków tow. muzycznego ze Lwowa, wykonał kilka pieśni podczas mszy św. Po poświęceniu odbyło się sumptem pp. Bieleckich przyjęcie dla gości z daleka i okolicy przybyłych. Cała uroczystość po zostanie długo w miłej pamięci obecnych.

Gramofon
„ANTOLEK PISZĄCY“

jest synonimem aparatu odtwarzającego muzykę i śpiew czysto i naturalnie, nie powinien się więc nikomu dawać zwadzić szumnym reklamom, którymi konkurencja zachwala swoje towary i zaglądać do jedynej książki krytycznej gramofonów antolekowych

Cenniki darmo i oplatnie

JÓZEFA WEKSLERA

we Lwowie ul. Sykstuska 2.

Tel. Nr. 1560 — w Krakowie

ul. Florjańska 25. i Grodzka 7. Tel. 1341.

by się przekonać, że wyroby gramofonów antolekowych są szczytem techniki na punkcie udoskonalenia i że ten liny wyrob nie wytrzyma porównania z tymi. Największy wybór płyt pierwszorządnych artystów otrzyma się tylko na płytach antolekowej Wemonastracji bez przymusu kupna. — Ogi w sklepach ratacyjnych. Gramofon koncertowy z 5 płytami, t. j. 10 zdjęć

kosztuje 50 koron.

6170

2599

FIGOL
„Jahr“
naturalny, nader przyjemny,
środek przeczyszczający.

Ten nieszkodliwy, dobrze i pewnie działający środek przeczyszczający, jest to syrop sporządzony z mięszo fig smyrnńskich z odpowiednim dodatkiem płynnego wyciągu strączków senesowych. FIGOL „Jahr“ jest słodki, nader przyjemny w użyciu, działa jako środek lekko przeczyszczający, łagodnie, nie sprawia żadnych bólów i z powodu tych zalet cieszy się od wielu lat wzięciem u lekarzy i publiczności. Stosowany z dobrym skutkiem, przy zaparciu nawykowym stolca, kongesjach, hemoroidach, cierpieniach żołądkowych i wątroby, wogóle czyści wszystkie narządy trawienia i wzmacnia ich czynności. **Dawkowanie:** Dorosłym pół do półtora łyżek stołowych, dzieciom pół do półtora łyżeczek kawowych. FIGOL „Jahr“ jest prawnie zastrzeżony i wyrabia go wyłącznie apteka Fort. Gralewskiego w Krakowie. Przy zakupie prosimy wyraźnie żądać FIGOL „Jahra“ i odrzucać naśladownictwa. Cena: duża flaszka K 2-70, mała flaszka K 1-80.

„Jahra“ Mentholalan najskuteczniejsze nacięranie przy reumatyzmie, łamaniu w kościach, podagrze, nerwobólach, migrenie, kłóciu w bokach. Cena tuby K 1-20, pocztą K 1-65. Skład we wszystkich aptekach lub w składzie głównym Apteka Fort. Gralewskiego, Kraków, Sławkowska 1a. 3786

Książnica literacko-naukowa

ul. Kopernika 14 (wejście przez bramę)

Wypożyczają powieści i dzieła naukowe w języku polskim, niemieckim, francuskim i angielskim.

Poleca ostatnie nowości.

Wysyła książki na prowincję na bardzo dogodnych warunkach.

Wprowadziła jako nowość: 1. Abonament familijny, 2. Dla P.T. Abonentów bezpłatne korzystanie z czytelnicy czasopism.

Dla Pp. Akademików i Studentów zniżki.

1917

NOWOŚĆ! JULIA PAPÉE NOWOŚĆ!

Bezmieśna kuchnia

Sześćset trzydzieści ośm przepisów do sporządzania potraw jarskich. 3792

Opracow. na podstawie dzieł wybitnych lekarzy-hygienistów i ściślej długoletniej praktyki. — Cena egz. K. 3-—, z przesyłką pocztową K. 3-45, za zaliczką K. 3-70. Adresować:

Księgarnia Akademicka we Lwowie, ul. Akademicka 22.

TANIE CZESKIE PIERZE

1 kg. szarego darteo K 2-—, lepszego K 2-40, półbiałego K 3-60, białego K 4-80, białego jak puch K 6-—, najlepszego K 7-20, najprzedniejszego gatunku K 8-40, najlepszego śnieżno-białego K 9-60.

Gotows pościel z gęstego czerwonego, białego lub złotego Nankinu, dobrze napełniane, 1 pierzyna lub piernat 180 cm. dług., 116 cm. szeroki, K 10, 12, 15, 18, — 200 cm. dług., 140 cm. szer. K 13, 15, 18, 21-— 1 poduszka pod głowę 80 cm. dług. 58 cm. szer. K 3, 3-50, 4-—, 90 cm. dług. 70 szer. K 4-50, 5-50, 6-—. Za nieopowiadające wymieniamy lub zwracamy pieniądze. Szczegółowe ilustrowane cenniki wszędzie darmo i oplatnie. **Benedikt Sachsels, Lobes No 950, ob. Piłzna (Czechy).** 613

Favorit Żurnal sezonowy z polskim opisem mód na jesień i zimę

zawierający około 1000 modeli, poleca „FAVORIT“ wł. Józef Landau, Lwów, Czarnieckiego 4. Cena we Lwowie: 1 K., z przesyłką 1 K. 40 h. lub 1 K. 60 h. za pobraniem. 3346

Spólnik

do istniejącego już wyżej lat 25 interesu z rocznym obrotem 250.000 K. poszukiwany. Oferty pod „Spólnik“ do biura o głoszeń Brücka, Lwów, Kościuszki 2. 3828

Profesorzy, lekarze i szpitale

ponownie stwierdzili, że

„DIANA” wódka francuska z mentolem

jest najlepszym środkiem domowym, niezbędnym w każdym gospodarstwie, skutecznie zastosowana:

przy nacieraniu ciała rano i wieczór,
jako środek do mycia głowy,
jako woda do płukania ust,
przy bólach głowy.

Wszędzie do nabycia!

HELIOS KINOTEATR ARTYSTYCZNY

ul. Grodecka 2.
Przedstawienia codziennie od godz. 4-tej do 10-tej. Ceny miejsc: 30 h., 50 h. i 1 K.

DZISIEJSZY PROGRAM:

1. Adoptowany syn. Dramat 2. Folkestone. Zdjęcie z natury. 3. Wesele Ketty. Komedya. 4. Organista. Dramat amerykański. 5. Dziennik Gaumont. Aktualności z tygodnia. 6. Księżę Sopelek. Baśń fantastyczna. 386

CASINO de PARIS

Wielkomięski program familijny od 16. do 31. października. 3401

Borowska, polska pieśniarka. — Parisiana Kronau'a: dwie jednoaktówki p. t. „On się wstydzi” i „Dawne czasy”. — Sławińska, śpiewaczka. — Harna, egipska tancerka. — M. Rühmkorf, deklamatorka. — H. Werner, humorysta. — Dolorosa, subretka. — Laybette, tancerka. — Akrobaci Schäfer Bros. — Fischer, subretka. — Duet Sisters Morway. — Lorandt, węg. śpiewaczka i wiele innych atrakcyj

„BAJKA”

NOWY KINOTEATR

Lwów, plac Maryacki 10

daje przedstawienia codziennie od 26-go października 1912. Sala 30 metrów długa, 8 metrów szeroka, przestronna i bardzo miła. Aparaty i łożo obrazów wzorowe, najnowszego wynalazku. Programy staranne, z dziedziny przyrody, nauki, sztuki, przemysłu. Nadto dramaty i krotkowile. Ceny od 50 hal. do 2 koron ze zniżką dla młodzieży. „Bajka” jest rozrywką taną i przyjemną.

Programy szczegółowe przy Kasie i w dziennikach. 3832

Elektryczne ŚWIECZNIKI

MATERIAŁY INSTALACYJNE, dzwonki, telefony, motory i t. d.

„Żarówki oszczędnościowe” u firmy 3448

E. HAUSMANN
LWÓW :: PASAŻ HAUSMANN.

FIRMA

rzemysł drzewny i węglany

Leon Koppelman

v Mikulczyńcu (poczta, telegraf i stacja kolejowa w miejscu) 1:10

produkuje materiał tarty, a specjalnie węglany drzewny (wióry, Helzwolle) do pakowania i do innych celów, po najumiarkowanych cenach i wysyła próbki na żądanie.

TRYUMF! Najidealniejszy proszek do mycia i pielęgnowania włosów blond i ciemnych oddzielnie. 3551

Proszek Tryumf wszędzie do nabycia.

Cena 30 hal.

Apteka pod „Białym Orzeł”, Kraków, Rynek gł. 45.

Kefir

DOSTAWIA 1837 DO MIESZKAN

Mleczarnia Przeworska

Lwów, ul. Polna 1. 25. Telefon 835.

Maszyny

wszystkich systemów, oraz pończosznicze — poleca firma

A. Malimon

Lwów, Walsowa 1. 9. Wyroby trykotowe z pracowni M. Miniewskiej. Cenniki darmo i oplatnie. 2010

Kodeks cywilny

podręcznik bez ludykatory wydał Józef Gorski adwokat w Podgórzu. Cena egz. 5 kor. w eleg. oprawie 6 koron. Do nabycia w księgarniach lub wprost u wydawcy za nadesłaniem należności lub zezwoleniem na pobranie pocztowe 3751

NAJZNAKOMITSZA MARKA

JAS. HENNESSY & CO. COGNAC

TYLKO ORYGINALNE WYKONANIE

MOËT & CHANDON

jest szampanem Najwyższego Dworu i arystokracji.

3627

Plomby ołowiane i ciężarki (dla konfekcji), płyty cynkowe do cynkowania blachy, cynę angielską — wyrabia i poleca

Cynkownia i fabryczny wyrób plomb ołowianych
SALOMONA HOCHSTIMA Kraków, ulica Floryańska 20
Dostawca c. K. Kolei państwowych. 3664

DROBNE OGŁOSZENIA

po 6 haleryzy za wyraz, wyrazy tłustemi czcionkami liczą się podwójnie. Najmniejsze ogłoszenie 60 haleryzy. Należytość za drobne ogłoszenia można nadsyłać w znaczkach pocztowych.

Wolne mieszkania

Do wynajęcia

a) zaraz przy ulicy Kopernika 11 na mezaninie i na I. piętrze 6 pokoi, przedpokój, łazienka, garderoba, pokój służbowy, kuchnia, spiżarka, 3 klozety i t. d.
b) od 1 grudnia przy ulicy Kraszewskiego 21 na I. i II. piętrze po 5 pokoi obszerne z balkonem, przedpokój, łazienka, pokój służbowy, kuchnia, spiżarka, 2 klozety i t. d., nadto na II. piętrze 3 względnie 4 pokoje z powyższymi przynależnościami. 3891

Pomieszkania

większe pokoje kawalerskie i następujące poleca Biuro „Gazety Pomieszkań” Kopernika 22:
Murarska 12 3 pokoje z kuchnią, najw. komfort, strona słoneczna, bardzo tańco.

Piekarska 14 I. p. 7 wielkich pokoi z kuchnią zaraz.
Kopernika 11 eleganckie pomieszkania, najw. komfort, stosowne na biura.
Zdrowia 9a i b 3, 2, 1 pokój z kuchnią, komfort, pokoje kawalerskie.

Od 1 stycznia Długosza 14 5 wielkich pokoi z kuchnią, komfort, piękny widok i 3 pokoje z kuchnią.
Potockiego 11a 6 pokoi z kuchnią, z komfortem i 4 pokoje z kuchnią z komfortem. 5614

5 i 6 pokoi zpn. System kurytarzowy, bardzo stosowne na mieszkania i biura.
Obszerne sklepy z magazynami i portalami. Centralne ogrzewanie. Winda. Wszystko nowe i eleganckie, w centrum miasta ulica **Wałowa 11a** do wynajęcia. 5621

Elegancki lokal, nadający się na sklep, biuro lub lokal przemysłowy, ul. Sykstuska 19 w podwórzu, zaraz do wynajęcia. Zgłoszenia: Agencja inseratowa, Sykstuska 19. 3861

Z komfortem urządzone 3 pokoje, przedpokój, kuchnia, dotąd pracownia sukien damskich, ul. Sykstuska 19 III. p., do wynajęcia od 1. stycznia 1913. Zgłoszenia: Agencja inseratowa, Sykstuska 19. 3859

W pasażu Andriollego

(wylot rynku) różne lokale i mieszkania od 1—7 pokoi. 5627

Sykstuska 21 do wynajęcia zaraz 3 pokoje, przedpokój, 3 wchody, nadaje się na kancelaryę dla adwokata, lekarza, lub na biuro. Zgłoszenia przyjmuje Agencja inseratowa, Sykstuska 19. 3860

POMIESZKANIA.

3 pokoje i kuchnia, przedpokój, łazienki, elektr. światło balkon. — 1 pokój i kuchnia w parterze przy ul. Lenartowicza 1. 3. 5634

Ossolińskich 15 — 6 lub 12 pokoi II. piętro, 5 pokoi parter. słoneczne, obszerne, z wszelkim komfortem, zaraz do wynajęcia. 5640

2, 3 pokoje

z największym komfortem Kleparowska 7 (obok kościoła św. Anny). 5641

Kupno i sprzedaż

NIEZAWODNA PASTA

nawet na zastarzałe nagniotki w aptece Eustachego Sokalskiego w Kętach. Stoik 60 h. Opłata poczt. 45 hal., za zaliczką o 20 hal. drożej. 3773

Kareta wiedeńska i półszorki w dobrym stanie do sprzedania. Grodecka 71. 5632

Kupię kamienicę w śródmieściu. Wkład do 100.000 koron. Wiadomość pod „Lwów Śródmieście, poste-restante”

Posady i prace

Magistra farmacyi poszukuje zaraz posady. Zgłoszenia pod „Farmacya” do Administracyi. 5637

Nauka i wychowanie

STENOGRAFII niemieckiej oraz konwersacyi niemieckiej wyucza szybko i dokładnie rutynowana nauczycielka we Lwowie, ul. Chmielowskiego 2, parter prawy. 5244

Wyuczyć ładnie pisać w 14 lekcyjach oraz niemieckiej stenografii w 20 godzinach — jakoteż języka niemieckiego, francuskiego i angielskiego w 6-ciu miesiącach podejmuje się pod gwarancją S. NUSSDORF, Lwów, ul. Jagiellońska 15, Telefon 79/VIII. 3019

Doniesienia rozmaite

Krój i szycie

syst. Schacka
PAULINA BERLIŃSKA
Lwów, Romanowicza 9
3878 Tel. 1802.

Polska fabryka

czekolady, cukrow, herbatników i albertów

ADAMA

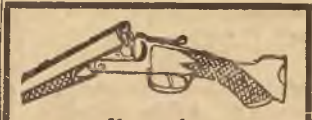
Plaseckiego

W KRAKOWIE
3606
poleca się życzliwemu poparciu PT. Publiczn.

PROJE gotowe francuskie z żurnalu „Parisiana” i manekiny 3410
R. LANDAU
Lwów
Czarnieckiego 3.

Grafolog Dr. Theodorson

przesyła oceny charakteru z pisma pod wskazanym adresem. Zgłoszenia pod: Dr. Theodorson, Lwów, Bogusławskiego 18. Honorarium 2 korony od oceny. 3789

Rzadka okazya.

Dubeltówki, klucz między kurkami, ozdobnie grawerowane, tylko po K 36.— Dubeltówki, Peperówki K 65.— Rewolwery od K 5.— Prospekty darmo. Steln. skład broni w Żółtoku.

TOWAR ŻELAZNY

po cenach
HURTOWNYCH
JAN SCHUMANN

TABARIN
LWÓW · OSSOLIŃSKICH · 8 ·

Dziś otwarcie!

3890

Początek o 9-iej wiecz.

500

koron płacę, jeżeli moją maścią „Ria” nie usunie pan bez bólu w przeciągu 3 dni nagniotki, brodawki, grubą skórę. Stoik z listem gwarancyjnym 1 kor. Kemy, Koszyce 1, Postfach 12/25, Węgry.

COLOSSEUM HERMANÓW

od 1-go listopada.

NADZWYCZAJNY PROGRAM:

Govert Belling ze swoimi czworonożnymi komikami. — Barat, fenomenalny ekwilibrysta. — Hampton and Bauman, najlepsza para kreolska. — Młody papa, operetka w 1 akcie Edm. Eyslera. — Les 4 Sokołowski, zespół taneczny. — Iva Mahr, śpiewaczka opery zagrzebskiej. — Cummin & Seaham, humoryst. akrobaci. — Remarc Rilay, pantomina. W niedziele i święta 2 przedstawienia, o godz. 4-iej i 8-iej. Bilety są wcześniej do nabycia w biurze p. Sokołowskiego, ul. Jagiellońska 3. 3899

WODOCIĄGI

dla miast, miasteczek, dworów, folwarków, zakładów publicznych i domów prywatnych
CENTRALNE OGRZEWANIE WSZELKICH SYSTEMÓW

buduje

ZYGMUNT RODAKOWSKI

PRZEDSIĘBIORSTWO BUDOWY WODOCIĄGÓW
we Lwowie, plac Smolki liczbą 4.

Wykonuje wszelkie poszukiwania za wodą, plany i projekty wodociągowe i centralnego ogrzewania, ujęcia źródeł i wiercenia lub kopania studzien, całkowite wodociągi miejskie, zupełne instalacje wodociągowe w gmachach publicznych i prywatnych, klozety, łazienki od najprostszycch do najwykwintniejszych, cyrkulacje wody gorącej, odpływy i kanalizacje.

MATERYAŁ DOBOROWY. WYKONANIE WZOROWE. CENY UMIARKOWANE.
Adres dla listów: Telefon 667. Adres dla telegramów: Zygmunt Rodakowski, Lwów. 1528 Rodakowski, Lwów.

Przestroga!

na kwasy tłuszczowe, niszczy emalię zębów zamiast ją konserwować. Jedynie

„Tlenol” krem do zębów —

prof. dra N. Cybulskiego z fabryki „TLEN” nie zawiera mydła! nie niszczy więc zębów, a czyści je doskonale, nadaje im białosc, wzmacnia dziąsła, orzeźwia jamę ustną i czyni oddech przyjemnym. Kto szanuje swe zęby, używać będzie tylko Kremu „TLENOL”. Cena za 1 tubkę 60 groszy

„Tlenol” woda do ust —

profesora dra N. Cybulskiego dezynfekuje i odświeża jamę ustną i gardziel oraz zapobiega bolom zębów, niszcząc zarodki fermentacyjne, jakie zwykle rozmnażają się w jamie ustnej z pozostałości pokarmów. Cena 1 K 60 gr. i 1 kor. za flaszkę.

„Tlenol” proszek do zębów

prof. N. Cybulskiego dzięki subtelnej miłośności składników nie ściiera emalii zębowej, czyści ją jednocześnie i dezynfekuje jamę ustną. Cena za pudełko 70 groszy.

Przetwory „TLENOL” prof. dra

N. Cybulskiego

Fabryki „Tlen”

prawdziwe są tylko z firmą

DO NABYCIA WSZĘDZIE. Cenniki i prospekty franco i gratis.

PIECIE KRĘGOWE

dla wypalania cegieł, wapna i dachówek, kominy fabryczne, obmurowanie kół
projektuje i buduje:

PIERWSZA GALIC. SPÓŁKA budowy zakładów keramicznych, kominów fabrycznych i obmurowania

kół z a.p.

Lwów, ul. Lenartowicza 15.

Ludwik Mark
LWÓW UL. 3-GOMAJA 11

SPECYALISTA
w Kaiserrockach i Frakach
poleca

ABONAMENT w 6-ciu klasach
nadający się dla najwybredniejszych Panów.
Pierwszorzędne wykonanie.
Wielki wybór materji oryginalnych angielskich, francuskich i krajowych. 3826

CLIMAX Motory i lokomobile na ropę surową

Najtańsza siła popędowa dla gospodarstwa rolnego. Koszt materiału opakowego licząc od godziny i HP od 1 h. począwszy. Niebezpieczeństwo wybuchu wykluczone. Niema kontroli władz skarbowych. Nieznaczące zapotrzebowanie wody. Setki zadowolających maszyn w użyciu. Ceaniki i kosztorysy darmo. Najtańsza fabryka dwutaktowych motorów ropnych. 3581

Towarzystwo komandytowe **Bachrich & Co.**, fabryka maszyn,
WIEN IX/6
Heiligenstädterstrasse 53. Proszę nadać polskiego prospektu Nr. 720.

Niezawodne przy pielęgnowaniu cery

EAU DE LYS DE LOHSE

„LOHSE'GO MLEKO LILIOWE“
udziela skórze młodzieńczej świeżości i powabu i chroni przed szkodliwymi objawami powietrza, w kolorach: białym, różowym i żółtawym. **Gustaw Lohse**, n. k. nadw. dostawca, Berlin. Do nabywania we wszystkich aptekach, drogueryach i perfumeryach. 3676

DOM SPEDYCYJNY ZAŁOŻONY W R. 1838 2182

H. MENDELSON

KRAKÓW, DWORZEC KOL. TEL. NR. 86.

Bogumin (Oderberg) dworzec kol. Telefon nr. 10.
Oświęcim, dworzec k. tel. 54. Szczakowa, dworzec kolejowy. Tel. 4.

Odprawa cłowa przesyłek zagranicznych. Wozy meblowe. — Transporty międzynarodowe po cenach ryczałtowych.
BIURA SPEDYCYJNE C. K. KOLEI PAŃSTW. (KOLEI PÓLNOCNEJ).

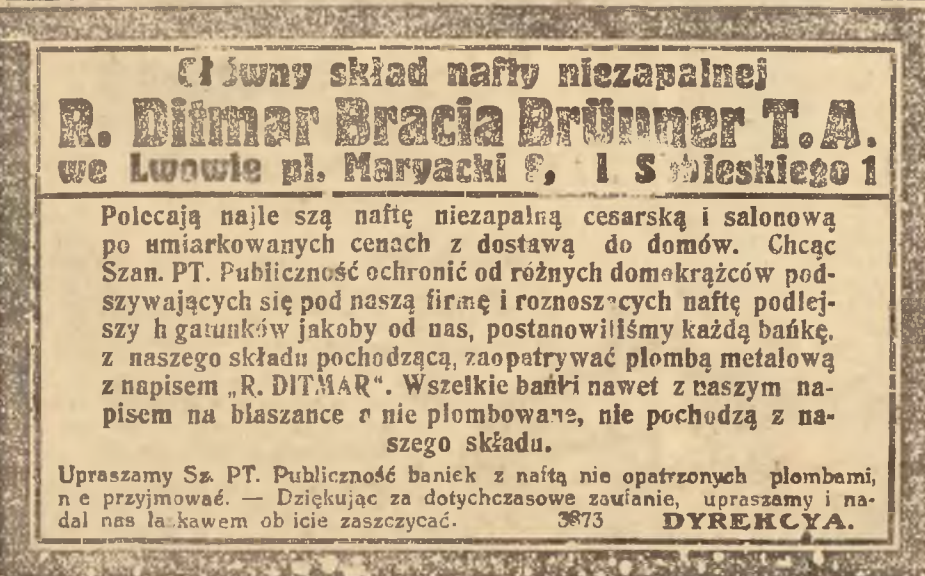

Główny skład nafty niezapalnej

R. Ditmar Bracia Brüner T.A.
we Lwowie pl. Maryacki 8, I S. Sobieskiego 1

Polecają najle szą naftę niezapalną cesarską i salonową po umiarkowanych cenach z dostawą do domów. Chcąc Szan. PT. Publiczność ochronić od różnych domokrażców podszuwających się pod naszą firmę i roznoszących naftę podłej szej h gatunków jakoby od nas, postanowiliśmy każdą bankę, z naszego składu pochodzącą, zaopatrywać plombą metalową z napisem „R. DITMAR“. Wszelkie banki nawet z naszym napisem na blaszance a nie plombowane, nie pochodzą z naszego składu.

Upraszamy Sz. PT. Publiczność banki z naftą nie opatrzonej plombami, nie przyjmować. — Dziękując za dotychczasowe zaufanie, upraszamy i nadal nas la kawem obicie zaszczycać. 3873 **DYREKCJA.**

Białe i piękne ręce!

otrzymuje się po kilkakrotnem natarciu
:: KREMEM ROŚLINNYM ::
SŁOIK K. 1.60.

Krystalina w tubach przeciw pierzchnieniu i pękaniu naskórka na rękach z fiołkowym i różanym zapachem. Cena 50 hal.

Proszek do czyszczenia paznokci nadaje połysk i odcień różowy paznokciom. Cena pud. 50 h.

Pasta do czyszczenia paznokci usuwa się paznokci i nadaje im piękny wygląd. Cena 50 hal.

Ircha do czyszczenia paznokci pilniczki i maszynki do formowania i obcinania paznokci — poleca

JAN IHNATOWICZ
Lwów, Sykstuska 25, Hetmańska 6, Kraków, Sukiennice 20, Przemyśl, Mickiewicza 4.

„Miracolin“ jedyna woda toaletowa, sporządzona na zasadzie naukowej. Podczas gdy kremy, pudry etc. szczeliny skórne zatykają i skórę czynią kruchą i szorstką, to „MIRACOLIN“ otwiera pory i przez to pobudza skórę do żywotności.

„MIRACOLIN“ jest prawdziwym lekarstwem dla skóry ludzkiej

„MIRACOLIN“ orzeźwia naskórek i wygładza zmarszczki, usuwa wszelkie nieczystości i zbytnią czerwoność, utrzymuje twarz i ciało osób, które go stałe używają, różowo, młodzieńczo i świeżo, do późnej starości.

„MIRACOLIN“ jest prawdziwym źródłem wiecznej piękności i młodości.

„MIRACOLIN“ używa eleganci i inteligentny świat kobiety całej kuli ziemskiej.

„MIRACOLIN“ sporządzony jest z najlepszych aromatyjnych ziół i jest bezwzględnie nieszkodliwy. — Cena za flakon K. 3.50

Do nabycia we wszystkich drogueryach i aptekach. Główny skład w drogueryi **PIOTR MIKOLASCH** i Sp., Lwów. 3840

Langen & Wolf

Wiedeń X/3 Laxenburgerstrasse Nr. 53—55.

Reprezentacja i biuro sprzedaży dla Galicyi i Bukowiny:
D. Strisower, Lwów, Potockiego 8.

3033 Najstarsza fabryka motorów w Austro-Węgrzech.

Motory ropne systemu „Diesel“
Najnowsza konstrukcja. Minimalne koszta opału.

Słynne światowe oryginalne
„OTTO“ motory
benzynowe, benzolowe, naftowe, ropne dla gazu świetlnego, ssąco-gazowe i t. d.

111.600 i PRZESZŁO MILION „P.S.“ WUŻYCIU

EUREKA INSTYTUT PIELEGNOWANIA SKÓRY I TWARZY
 Lwów, ul. Bourlarda 4, parter
 Wykonuje systemem instytutów paryskich masaże i modelowanie twarzy, usuwa nieczystości cery, czerwonosc nosa, piegi i wagnery. Posiada nadzwyczajny środek na zmarszczki i ślady po ospie. Pielegnuje włosy i ręce. 2868
 Godziny przyjęć od 10—1 w poł. i od 4—6 popoł.

E. Jarema
 Lwów, Fredry 9
 obuwie gotowe i na miarę

3614

Linia Hamburg-Ameryka

Regularne przewożenie podróżujących znanymi pierwszorzędnymi parowcami.
Hamburg—Nowy York
Hamburg—Filadelfia
Hamburg—Kanada
Hamburg—Brazylia   **Hamburg—Środkowa Ameryka**
Hamburg—La Plata   **Hamburg—Wenezuela**
Hamburg—Arabia   **Hamburg—Kolumbia**
Hamburg—Persya   **Hamburg—Kuba**
Hamburg—Afryka   **Hamburg—Meksyko**
Hamburg—Indye zach.   **Antwerpia—Kanada.** 3833

Linia Hamburg-Ameryka prowadzi na prawie wszystkich swoich nowojorskich parowcach **cztery klasy przewozowe.**
 I. kajuta, II. kajuta, III. klasa i międzypokład. Parowce Linii Hamburg-Ameryka dają przy znakomitem utrzymaniu, prędkości i wygodnym przewozie dla podróżujących w kajutach i wychodźców.
 O wyjaśnieniu i co do przewozu należy się zwrócić do generalnej reprezentacji Linii Hamburg-Ameryka, Wiedeń I, Kärntnerstrasse 38, albo do jej agentur **we Lwowie, ul. Gródecka 95.**
w Czerniowcach, Herrngasse 16.

Lanie pierze i puch
 1 kg. szarego dartego koron 2 kor., lepszego koron 2-40 — półbiałego prima koron 2-80, białego koron 4—, prima puchatego koron 6—, najlepszego koron 7—, 8— i 9-00. Puchu szarego koron 6— i 7—, białego prima kor. 10—, pierwszego koron 12— od 5 kg. począwszy opłatnie.
Gotowa wypychana pościel
 z gęstego, czerwonego, niebieskiego, złotego lub białego nankingu, 1 pierzyna około 180 cm. dług. 120 cm. szer., wraz z 2 poduszkami pod głowę około 80 cm. dł. i 80 cm. szer., dostatecznie wypchane, nowem, szarem, puszystem i trwałem pierzem K 16— półpuchem K 20—, puchem K 24—. Pojedyncze pierzyny po K 10, 12, 14, 18—. Pojedyncze poduszki pod głowę po K 5—, 3-50, 4—. Pierzyny 200x140 cm. wielk. K 13, 15, 18, 20. Poduszki pod głowę 90x70 cm. wielk. K 4-50, 5—, 5-50. Pierzyny do podścielenia z najlepszego gradła na pościel 180x116 cm. wielk. K 13 i 15—. Wysyłka od kor. 10 franco za zaliczką albo za poprzedniem nadesłaniem należytości.
Maks Berger w Deschenitz Nr. 5/218, Czeski las
 Bez ryzyka, bez zamiana dozwolona, albo zwrot pieniędzy. — Bogate ilustrowany cennik pościeli darmo.

PROSZĘ WYCIĄĆ!
 DLA SWEJ SZANOWNEJ MAŁŻONKI, ABY PRZY ZAKUPNIE PRZYMIESZKI DO KAWY UWAŻAŁA NA NAZWISKO „FRANCK” I NA MŁYNEK DO KAWY, KTÓRE MUSZĄ BYĆ NA KAŻDEJ ETYKIETCE WYDRUKOWANE.
 POTEM DOPIERO OTRZYMA NAJLEPSZY WYRÓB W PRAWDZIWEJ JAKOŚCI.
FABRYKA W SKAWINIE KOŁO KRAKOWA.

Skawina, 31, 9x12 I.

Unia Galicyjska
 dla wyrobów żelaznych i budowy mostów
X W STANISŁAWOWIE X
 Spółka z ogran. odpowiedzialnością
 Biuro i zarząd: Stanisławów, ul. Sobieskiego I. 20
 Telefon Nr. 333
Fabryka w KNIHINIE-WSI
 Telefon Nr. 125.
I. Dział Konstruktoryjny:
 Budowa mostów żelaznych, konstrukcje dachowe, świetlniki, perony kolejowe, ganki, werandy, pawilony, oranżerye, krzyże wieżowe, słupy nitowane, kioski, schody żelazne, okna patentu „Meteor”, drzwi żelazne i bramy dla fabryk, ogrodzenia kute i siatkowe. Wyroby kute, wchodzące w zakres artystycznego ślusarstwa, dla robót budowlanych i architektonicznych, roboty ślusarskie zwykłe, wózki dla kolejek wązkotorowych etc. etc.
II. Warsztat reparacyjny maszyn wszelkiego rodzaju.
 Kociarnia urządzona do maszynowego nitowania, wyrabia zbiorniki na ropę, spirytus, benzynę, wodę, cysterny i roboty w zakresie kotlarstwa wchodzące. Specjalność: Naprawy i przeróbki wszelkich przedsiębiorstw przemysłowych: gorzelni, browarów, tartaków, młynów, rafinerii spirytusu i nafty etc. Transmisje według najnowszych typów po cenach konkurencyjnych.
III. Wyrób narzędzi.
 Wyrób wszelkich narzędzi kowalskich, ślusarskich i gospodarczych, a to: młotów, młotków, ryśkali, siekier, kluczy niemieckich, motyk, kilofów, plewników, grabek ogrodowych etc. etc.
IV. Odlewnia żelaza.
 Odlewy podług własnych i nadesłanych modeli po cenach najprzystępniejszych. 2162
 Oferty i kosztorysy bezpłatnie. — Ceny konkurencyjne.

Znana firma „A LA VILLE DE LONDRES”
właśc. JÓZEF HALPERN i Ska
 w Stanisławowie ul. Karpińskiego (gmach 2161 c. k. Dyr. kolei)
 poleca się łaskawej pamięci P. T. Publiczności.

Wydział krajowy
 LW. 158.933/12.
Ogłoszenie.
 Celem zabezpieczenia dostawy artykułów spożywczych i użytkowych dla kraj. szpitala powszechnego we Lwowie, kraj. szpitala św. Łazarza w Krakowie i kraj. zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie za rok 1913 — Wydział krajowy rozpisuje niniejszem licytację ofertową na dostawę masła, drobiu, jaj, mąki, krup, makaronu, kawy, herbaty, śliwek, powideł, bulionu, piwa, mydła, nafty, farb, lakierów, smarów, szczotek, słomy, siana, koniczyny i owsa.
 Próbkę powyższych artykułów oraz warunki ogólne i szczegółowe, na podstawie których oferować należy, są do przejrzania w odnośnych Dyrekcyjach zakładu w godzinach urzędowych.
 Oferty należy ostatecznie opiewane i opieczętowane z podaniem cen loco zakład należy wnieść do odnośnych Dyrekcyj szpitala względnie zakładu najpóźniej do dnia 10 listopada 1912 do godziny 10 rano.
 Wraz z ofertą muszą referenci złożyć wadium, którego wysokość dla danego artykułu poda odnośna Dyrekcyj zakładu.
 Oferty na artykuły nie poszczególnie w niniejszem ogłoszeniu oraz oferty pośredników handlowych (domów komisowych) nie będą przyjęte.
 Tylko oferty tych referentów będą wzięte pod rozwagę, którzy własnie ręcznie podpiszą w Dyrekcyj ogólnie i szczególnie warunki dostawy i w oświadczeniu wyraźnie nadmienią, że takowe są im dokładnie znane i że na wypadek powierzenia im dostawy, zobowiązują się do nich zastosować.
 Otwarcie ofert nastąpi w dniu 10 listopada 1912 w odnośnych Dyrekcyjach szpitala względnie zakładu, przyczem oferenci mogą być obecni.
 Oferenci związani są wniesioną ofertą do dnia jej przyjęcia.
 Przyjęcie oferty zastrzeżone jest Wydziałowi krajowemu.
 Lwów, dnia 23. października 1912.
 3887 **Piotrowski.**

Najlepsze źródło czeskie! Lanie pierze i puch!
 1 kg. pół-szarego dobrego pierza dartego 2 k., 1 kg. lepszego 2-40, najlepszego półbiałego 2 k. 80; 1 kg. białego 4 k., białego jak puch k. 5-10; 1 kg. najlepszego śnieżnej białości dartego 6 k. 40 i 8 k., 1 kg. puchu szarego 6 k. i 7 k., białego lepszego 10 k., najlepszego puszkę 12 kor. Od 5 kg. począwszy wysyłka bezpłatnie.
GOTOWA POŚCIEL z gęstego czerwonego, niebieskiego, białego, lub złotego Nankingu, 1 pierzyna 180 cm. dług. 120 cm. szer. wraz z dwoma poduszkami 80 cm. dług. 60 szer., napełnione nowem, szarem, trwałem jak puch pierzem 16 k., pół-puchem 20 k., puchem 24 k. Tylko pierzyna 10, 12, 14, 16 k. Poduszka 3 k. 50 i 4 k. Pierzyny 200 cm. dł., 140 cm. szer. 13 k., 14 k. 70, 17 k. 80, 21 k. Poduszki 90 cm. dł., 70 cm. szer. 4 k. 50, 5 k. 20, 5 k. 70. Pierzyny z mocnego gradła w paski, dł. 180 cm., szer. 116 cm. 12 k. 80, 14 k. 80. Wysyłka za zaliczką począwszy od 2 k. franco. Wymiana dozwolona. Za nieodpowiadające wraca się pieniądze. Szczegółowe cenniki darmo i opłatnie.
S. BENISCH w DESCHENITZ Nr. 143 Böhmerwald.

!!! Przewaga przed pokątnymi partaczami!!!
F. LITWIN — mechanik-specjalista — naprawia i przerabia maszyny do pisania wszelkich systemów solidnie i tanio, oraz wszelkie maszyny biurowe. 3879
MASZYNY DO PISANIA, cyklostyle i wszelkie przybory, oraz części składowe poleca
A. BERLIŃSKI
 Lwów, ul. S. k. Huska 14. Telef. 1330.

ŚWIATŁO GAZOWE
 o sile 100 świec daje palnik nowego systemu
„KRONOS”
 Można go użyć do każdej lampy naftowej 14, 16, 20 itd. Cena kompletnego palnika wraz z siatką i szkłem K. 8-50. Do nabycia tylko w kantorze naftowym przy ul. **Lindego 2.** 37.6
 Nafty po niższych cenach dostarczają się Szan. P. T. Odbiorcom z bezpłatną dostawą do domów, od 5 litrów począwszy.

BARTIK i Ska
Fabryka PILNIKÓW
 maszyn rolniczych i sikawek
 oraz odlewnia żelaza w KRAKOWIE
Zakład fabryczny w Tarnowie
 Poleca swoje wyroby, przyjmuje zużyte pilniki do nasiekania i wykonuje zamówienia po cenach nader przystępnych. - - -
 2146

1 i 14 listopada
 następane 4 ciągnięcia.
19 ciągnięć rocznie 19

1 kwit prem. 3-prc. losu Zakładu kred. ziem. l. em.	Gł. wygrane: K 90.000
1 kwit prem. 4-prc. losu węg. hip.	K 70.000
1 los włoski czerwonego krzyża	fcz. 30.000
1 „ węg. „ „	K 30.000
1 „ Bazylika „ „	K 30.000
1 „ serbski tytoniowy	fcz. 100.000
1 „ Joszów	K 30.000

Razem 7 losów. Cena K 340, w 34 ratach, mies. po K 10. Prawo gry natychmiast. Gazeta i ceki darmo. Gdy kursa losów są obecnie bardzo tanie, nabycie losów jest nadzwyczaj korzystną lokacją.
DOM BANKOWY i KANTOR WMIANY Rohatyn i Ułam
 2626 we Lwowie, ul. Sykstuska 8.

DACHY NIE WYMAGAJĄCE REPARACJI POKRYCIE MURÓW OD STRONY WIATRU

Eternit

CAPIER ASBESTOWY

ZAKŁADY ETERNITOWE LUDWIK HATSCHEK VOCKLABRUCK WIENEN BUDAPEST NYERGES UNFALU

Zastępstwo na Lwów: **HENRYK EBER**, Lwów, Mickiewicza 5.
Zastępstwo na zachodnią Galicyę: Salomon Rittermann, Kraków, ul. Wrzesińska 11.

Wojna na Bałkanie!

Księgarnia H. Altenberga we Lwowie

poleca:

Langhans'a Mapa wojny . . . K 1'20
Reimera Mapa wojny . . . K 2'40
Hoelzel, Mapa wojny . . . K 3'—
Topograficzna karta Bałkanu,
4 mapy w tece . . . K 11'—
Karta sztabu generalnego francuskiego, Turcja 6 map . . K 12'—

AKTUALNE KSIĄŻKI:

Spectator, Kwestya polska wobec zbliżającego się konfliktu Austrii z Rosyą . . . K 1'20
M-cki, Sprawa armii polskiej . . K 2'50
Potęga wojenna Roayi . . . K 2'—
Albert Sorel, Sprawa wschodnia K 3'—
(Nadzwyczajnie ciekawa historyczna książka, której studjum jest konieczne dla poznania kwestyi bałkańskiej i kwestyi polskiej).
Ernest Leon, Wojna i przymierze polsko-angielskie . . . K —20

Do nabycia w księgarni H. Altenberga WE LWOWIE. 5843

Teatr rozmaitości VARIÉTÉ BRISTOL

Duet Mulatów BRODIE and BRODIE.

Codziennie 2 komedye. — Początek o godzinie 8. wieczór. 3708

Apteka pod „ZŁOTĄ GWIAZDĄ” PIOTRA MIKOLASCHA
Lwów, ul. Kopernika 1. 1

wyrabia i poleca

SYRUP

Sulfogujacalowy i Syrup sulfogujacalowy z kołą

jako skuteczny środek przeciw kaszlowi. Innym chorobom dróg oddechowych w działaniu zupełnie identyczny z innymi podobnymi wyrobami zagranicznymi, co też orzekła komisya przemysłowo-lekarska Towarzystwa lekarskiego.

Syrup sulfogujacalowy jest o połowę tańszy od podobnych wyrobów zagran. i kosztuje tylko K. 2.
Syrup sulfogujacalowy z kołą kosztuje K. 2'50.
Wydaje się wyroby te tylko na przepis lekarski. Do nabycia we wszystkich aptekach. 2884

Należy żądać wyraźnie wyrobu apteki **Piotra Mikolascha we Lwowie.**
Ostrzega się przed naśladownictwem.

! Z DOBREGO NAJLEPSZE !

Singer Co, Tow. Akc. maszyn do szycia

LWÓW ul. Halicka 1, ul. Gródecka 55, ul. Łyczakowska 22; STRYJ ul. Sobieskiego 8; SAMBOR ul. Kopernika 5; RZESZÓW ul. Trzeciego Maja 5; JAROSŁAW ul. Grunwaldzka 19; PRZEMYSŁ ul. Mickiewicza 4. 3200

Piękność twarzy :: cudną cerę

zniknięcie zmarszczek, piegów, plam, wągrów, pryszczycy, nieczystości skóry, osiągnąć można tylko przez aparat 3430 „AMO”

patentowany. Użycie tegoż nadaje świeżą, różową cerę, gdyż wszelkie nieczystości krwi, psujące cerę, usuwa się naciskiem atmosferycznym. Precz z wszystkimi reklamowanymi maściami. Tylko naturalne działanie aparatu „AMO” może być skuteczne. Nie psujecie cery środkami chemicznymi. Cena aparatu 3 K 60 h. za zaliczką. Jeżeli nie poskutkuje, zwrot pieniędzy. Tylko „AMO” aparaty opatrzone są regulatorem. Świadectwo: Z mnóstwa listów z podziękowaniem podajemy jeden jako najcharakterystyczniejszy: Wielmożny Panie! Zamówiłem aparat „AMO” prawie przez żart, jak się zamawia różne środki na piękność, ale przyznam się, że nie wierzyłem w skutek, ot myślałem: Spróbuj! Spotkał mnie jednak przyjemny zawód. Już po pierwszym masażu po gruntownym wymyciu twarzy ciepłą wodą i mydłem, aż zadziwiłem się, tyle nieczystości wprost brudu, aparat ten z twarzy wyciągnął. Po kilku dniach cera pomimo, że zawsze byłem bledy, zaczęła różowieć, wyrzuty zaczęły niknąć jeden za drugim, wągry, szczególnie na nosie zniknęły i co najdziwniejsze, zmarszczki pod oczami i na czole znikły prawie zupełnie. Nie wiem, jak mam podziękować i t. d. Proszę przysłać dla mych znajomych a mianowicie dla (następują zamówienia). Lwów, 12 stycznia 1911. M. B.

Nie ma brzydkiego nosa!

Aparat „Zola” formuje nos, nadaje kształt prosty nosowi z garbkiem, zadartemu, spłaszczonemu i t. d. — Bezwarunkowa gwarancya lub zwrot pieniędzy. Cena 3 kor. 40 h. Do regulowania na każdą długość nosa 5 kor. Wysłać za nadesł. lub za zaliczką. Podać długość nosa. — Nie fantazyja, lecz rzetelna prawda. Ostatnie podziękowanie: Miałam nos przypłaszczony, szpecił całą twarz, a po użyciu aparatu „ZOLA” nos przybrał piękną równą formę, że mi znajomi nie poznawali. Dzięki serdeczne. — Emila P. Lwów.

Małżeństwo bez troski

zapewnia przeczytanie broszury o odkryciu dr. Müllera „Jak zabezpieczyć się przed zbyt liczną rodziną” bez użycia tak szkodliwych i niepewnych artykułów higienicznych. Cena 50 hal. (w znaczku poczt.) z dyskretną przesyłką.

Powyższe przedmioty wysyła (też za zalicz. o 65 h. drożej) **Agencya „Stella” Lwów W. Siaszica 8.**

Celem położenia tamy nadużyciom niektórych restauratorów, mamy zaszczyt podać do publicznej wiadomości, że

PIWO OKOCIMSKIE

sprzedają na szklanki tylko następujące firmy:

Töpfer N., Trybunalska 12.	Kawiarnia „Reklama” ul. Teatralna.
Adier, pasaż Hausmana.	Teatralna.
Adier M., Kochanowskię.	Kelcz I., ul. Chorążczyzna.
Bogner H., Sykstuska 34.	Kiczales, Łyczakowska 55.
Burstin J., ul. Pelczyńska.	Kotarba, ul. Halicka.
Chameides, hotel warszawski.	Kostkiewicz, Łyczaków.
Czaczkas, Leona Sapiehy 83.	Kołoński Jan, ul. sw. Zofii.
Dobija, stow. „Gwiazda”.	Kreindler Ch., Piekarska.
Demitów, ul. Działynskich.	Kühl M., Gródecka.
Drucker E., Gródecka.	Kühl I., Kazimierzowska.
Einhorn A., Gródecka 24.	Laskowski, Strzelnica.
Ehrenpreis, ul. Teatralna.	Lauffer, Sobieskiego.
Feld I., Zimorowicza 10.	Löwenheck J., Trybunalska.
Feldman A., Kopernika.	Maksymowicz, ul. Sokoła.
Fisch, ul. Szeptyckich.	Mehr, kantyna 30 p. p.
Feld I., Zimorowicza 10.	Milner F., Sapiehy 57.
Fleischer, Gródecka 93.	Nowożeniuk, ul. Bema 53.
Fleischman, Hotel Pański.	Nussenblatt, Gródecka.
Fischer, sw. Marcina.	Rottenberg, Sykstuska 13.
Fränkel J., Leona Sapiehy.	Rubin, ul. Kopernika.
Frydrich, tow. Skala	Rudziński, restauracya kol.
Fuchs M., Podwaie.	Schapiro S., Rynek 26.
Grünfeld B., Janowska.	Schmalenberger I., Wiśniowieckich.
Grünfeld Mina, Janowska.	Stroh, Janowska.
Hapczyński, ul. Teatralna.	Schwarzer O., Gródecka.
Hackel I., ul. Gródecka	Tennenbaum I. Jagiellońska.
Herold A., Krzyżowa	Trawka, Piekarska 18.
Hoch, ul. Łyczakowska 62.	Waldbaum, Krakowska 25.
Heustein J., Lenartowicza 1.	Wasserman M., Potockiego.
Jungmann, Karola Ludwika.	Weissberg, Gródecka 149.
Kanarienvogel, Sykstuska 6.	Woronlak, Rynek 37.
Kawiarnia Europejska, Jagiellońska.	Zimet H., Kazimierzowska.
Karten H., Polna.	Zuckermann I., ul. Zimorowicza 10.

Bok okocimski.

Töpfer N., Trybunalska.	Królikiewicz, Akademicka.
Saczewski H., pl. Halicki.	Kuczek, ul. Krakowska.
Chameides, hotel warszawski.	Niemand K., ul. Krótka.
Czaczkas D., Sapiehy 83.	Parnes W., ul. Krakowska.
Einhorn I., ul. Gródecka.	Parnes N., Kazimierzowska.
Feld I., Zimorowicza 10.	Schapiro S., Rynek.
Fleischer, Gródecka 93.	Waldbaum A., ulica Krakowska.
Fuchs Z., ul. Kółkajaja.	Weissberg, ul. Gródecka.
Heustein J., Lenartowicza.	Zipper H., ul. Rzeznicka.
Jaeger W., sw. Mikołaja.	
Kostkiewicz, Łyczaków 4.	

Porter okocimski.

Blasbalg Z., ul. Jagiellońska.	Hackel M., pl. sw. Teodora.
Ehrenpreis, ul. Teatralna.	Kucharski, Czarnieckiego.
Heller J., ul. Sobieskiego.	

Uwaga! Podkreślone firmy sprzedają w swoich lokalach wyłącznie piwo okocimskie.

Ozyasz Wixel i Syn

c. i k. austr. i król. mm. dostawcy nadworni we Lwowie, ul. Bogusławskiego, l. 9-11. telefon nr. 6.

Jeneralne zastępstwo i główny skład

c. k. uprzyw. krajowego browaru parowego Jana Götza w Okocimie i l. pilzneńskiego browaru akcyj. w Pilźnie. Skład piwa fiaskowego u p. S. WIESERA, ul. Sykstuska l. 30. — Telefon nr. 149. 2268

Usona

Najtrwalsze, najelegantsze

OBUWIE

dla Pań i dzieci w ogromnym wyborze, jakoteż kalosze petersburskie polecają Specyalne składy

Leopolda Haasa

LWÓW
ul. Karola Ludwika 3
ul. Karola Ludwika 35
ul. Gródecka 60. 3660

!! Gdzie mieszkać i jadać należy w Galicyi !!

LWÓW	LWÓW	LWÓW
<p>Kto raz spróbuje, będzie stałym gościem!</p> <p>Restauracja pod „Trzema Murzynami”, Krakowska 9. z komfortem odnowiona. Znakomita kuchnia nawet dla najwybredniejszych smakoszy. Obiad z 4 dań 1 K. 70 h. Piwo pilzneńskie marki BB wprost z beczki. Lokal otwarty do 1-jej w nocy. — Telefon 181.</p>	<p>„Zakopane” Lwów, ul. Akademicka 24. RESTAURACJA, HANDEL DELIKATESÓW i POKOJE DO ŚNIADAN. Wspaniała sala na I. piętrze na wesela, zgro madzenia itp. Codziennie koncert muzyki salono wej.</p>	<p>Restauracja N. Toepera przy ul. Trybunalskiej. Najtańsza i najzdrowsza kuchnia. — Rendez-vous dla przyjezdnych. — Wyborne piwo i przednie wina.</p>
<p>Najwspanialsza we Lwowie</p> <p>Kawiarnia SANS-SOUCI ulica Szajnoch, róg ulicy Sykstuskiej, parter. Największy wybór czasopism. Hotel Sans-Souci nowoczesny komfort, ceny umiarkowane.</p>	<p>!TELEGRAM! KAWIARNIA „ELITE” ul. Krasickich 18 (w pobl. gmachu c. k. Dyrekcji kolei) została już na nowo otworzona i z komfortem urządzo na. Wszelkie pisma krajowe i zagraniczne. W niedziele i święta koncert muzyki wojskowej. O liczne odwiedzi ny uprasza Jakób Rauch, b. płatniczy „Hostynnicy”.</p>	<p>Pokój do śniadań i restauracja urządzone z komfortem i zaopatrzone w każdym czasie w świeże przekąski, piwo pilzneńskie (marki B. B.) i olomunieckie mieszczańskie, poleca firma. MAKS WIXEL I SYN, ul. Krakowska 14, pl. Ormiańska 5.</p>
<p>Kawiarnia „Avenue” punkt zborny najwytworniejszej publiczności. Sale duże, widne, z komfortem urządzone. Czytelnia zaopatrzona w 300 pism polskich i zagranicznych. 7 bilardów.</p>	<p>ROMA nowo utworzona Kawiarnia UL. AKADEMICKA (róg Fredry). Urządzona według projektu art. mal. p. H. Uszlebły i zaopatrzona w wielki wybór dzienników krajowych i zagranicznych. Specjalny gabinet dla Pań, doborowe napoje i przekąski o każdej porze.</p>	<p>JADAĆ MOŻNA w Casino de Paris Rejtana 3, a MIESZKAĆ w Kawiarni Europejskiej Jagiellońska 7</p>
<p>HOTEL BOULEVARD Grodecka 53a (przyst. kolei elektr.). Najnowszy i najmodniejszy hotel w stolicy. Urządzony podług ostatnich wymogów higieny i techniki. Oświetlenie elektryczne, łazienki do użytku, pokoje od 2 K dziennie i wyżej.</p>	<p>--- NOWO OTWORZONY HOTEL LONDYŃSKI Lwów, ulica Grodecka 1. 59a BLIZKO KOLEI — PRZYSTANEK TRAMWAJU ELEKTRYCZNEGO. — CENY NAJNIŻSZE. — NAJWIĘKSZY KOMFORT. — USŁUGA CZYSTA I SKRZĘTNA.</p>	<p>Pensjonat „MIGNON” zupełnie odnowiony i urządzo ny na wzór zagranicznych pen sjonatów, poleca pokoje z ca łym utrzymaniem, obiady dla dochodzących. Wykwintna kuchnia. Położenie spokojne w centrum miasta. Tel. 115/II. JADWIGA KOSSOWICZ.</p>
<p>HANDEL KORZENNY, WIN I DELIKATESÓW z pokojem do śniadań pod firmą P. BORCZYK I T. ZAKRZEWSKI Lwów, Halicka 3. TELEFON 249. poleca codziennie świeże i zdrowe produkty spożywcze, wina krajowe i zagraniczne, piwo pilzneńskie marki B. B. Zamówienia na prowincję skutecznie odwrotna poczta.</p>	<p>KRAKÓW.</p> <p>Antoni Hawelka Franciszek Macharski właściciel w Rynku (Pałac Spiski). KUCHNIA HYGIENICZNA. ZNAKOMITE KANAPKI. PIWO PILZNEŃSKIE. PORTER ANGIELSKI.</p>	<p>Kawiarnia i Restauracja „RIVIERA” ul. Grodecka 1. 69. Wykwintnie urządzone kawiarnia. Codziennie koncert wieczorem, w niedziela i święta popołudniu. Wszystkie krajowe i zagraniczne dzienniki i tygodniki.</p>
<p>KRAKÓW.</p> <p>RESTAURACJA Starego Teatru Kuchnia doborowa pod kierownictwem pierwszorzędnego kucharza z Warszawy. — Piwo pilzneńskie. — Cztery gabinety artystycznie urządzone. ANTONI KWIATKOWSKI I RUDOLF STREIT.</p>	<p>HOTEL KLEINA Restauracja i Kawiarnia „MONOPOL” GERTRUDY 6. POKOJE WYGODNE. — KUCHNIA HYGIENICZNA. — WSZYSTKIE DZIENNIKI.</p>	<p>STANISŁAWÓW.</p> <p>W Stanisławowie poleca się łaskawym wzglę dem P. T. Publiczności HANDEL TOWARÓW KORZENNYCH, WIN, DELIKATESÓW, RESTAURACJA I POKÓJ DO ŚNIADAN „POD PALMĄ” Kazimierza SCHWEISSERA</p>

Pierwsza galicyjska mechaniczna fabryka

wstążek jedwabnych

Salik i Reifer w Jarosławiu

ul. Poniatowskiego poleca swoje wstążki jedwabne, „moire”, atlasowe i gumowe.

Józef Rossmannith - Nowy Sącz

Fabryka maszyn, konstrukcji żelaznych i siatek poleca

Ogrodzenia siatkowe, siła do szutru i plasku. Poręcze drogowe i mostowe z rur, kątówek lub trawers.

Konstrukcje żelazne: dachy, mosty, balkony, ściany, werandy, bramy itp.

Odlewy każdego rodzaju według swoich lub nadesłanych modeli i rysunków z żelaza, stali lub metali.

Przybory dla kanalizacji: zasuw, klapy, ścielki kraty kanałowe itp.

STAL I ŻELAZO KUTE.

Cenniki i kosztorysy na żądanie wysyła. 2301

PIECE „AUTOMAT”

z samoczynną regulacją

dają 50 proc. oszczędności na opale; pełną bez przerwy w dzień i w nocy, dając przez całą zimę jednakową temperaturę. 3211

Wyłączna sprzedaż BIURO **A. I. Wagnera** Lwów, ul. Kyzakowska 9.

Fabryka koronek KRAENZLER i Ska

w Tarnowie 3461

poleca swoje wyroby, jakoto: koronki i wstawki ze sztucznego jedwabiu, nliciane i lniane. 00000

FUTRA wszelkiego rodzaju w doborowych gatunkach na nadchodzący sezon . . . . .

poleca firma 3312 **ANDRZEJ KUŹMIŃSKI**

Lwów, Wałowa 1. 9 (gmach Banku lwow.) Wykonanie pierwszorządne. — Ceny najniższe.

Munka ydło

dla higieny dzieci

Wszędzie do nabycia!

Herbabny'ego 3882

Wapienno-żelazisty syrop

Od 43 lat stale wypróbowany i przez lekarzy zalecany syrop pierślowy. Działa skutecznie na odlegnienie, koi kaszel, wzbudza apetyt, działa na trawienie i odżywianie. Dla chorowitych dzieci nadaje się szczególnie do wytwarzania krwi i mięśni. — Cena jednej flaszki Kor. 2-50, z przesyłką pocztową o 40 hal. drożej na opakowanie.

Wyłączny wyrób i główny skład: **Dr. Heilmann Apteka pod „Miłosierdziem”** (nast. Herbabny'ego). Wiedeń VII-I. Kaiserstrasse 73-75 w. Do nabycia we wszyst. większych aptekach.

Prawdziwy tylko z tym znakiem ochronnym.

Przestrzega się przed naśladowc.

PRAWNIE Chroniony Purjodal

Preparat, zawierający jod i sarsaparyle, czyści krew, działa na przemianę materii, uśmierza bole i chroni od zapalenia. Wszędzie, gdzie preparat ten się ukaże, zdobycie sobie natychmiast zasłużoną sławę. Cena jednej flaszki K 2-40, z przesyłką pocztową o 40 h. drożej za opakowanie.